

Övertorneå kommun

Budget 2009

Flerårsplan 2010 - 2011

Det goda livet

*Fastställd av
Kommunfullmäktige
2008-12-18*

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sid
Budget 2009, flerårsplan 2011-2012	
Omvärldsanalys	3
Befolkning, arbetsmarknad och sysselsättning	6
Analys av Övertorneå kommun	8
Budgetprocessen	14
God ekonomisk hushållning	15
Budgetförutsättningar	17
Finansiell analys	23
Balanskravet	26
Drift- och investeringsredovisning	27
Slutkommentar	29
Verksamhetsplan i siffror	
Driftbudget/plan	31
Resultatbudget/plan	32
Finansieringsbudget/plan	33
Balansbudget/plan	34
Nämndernas/styrelsernas verksamhetsplaner	
Kommunfullmäktige	35
Revision	37
Överförmyndare	39
Kommunstyrelse	41
Miljö- och byggnadsnämnd	49
Barn- och utbildningsnämnd	52
Kultur- och fritidsnämnd	58
Socialnämnd	60
Investeringsbudget/plan	64

Omvärldsanalys

Källa: Ekonomirapporten maj 2008 och cirkulär 08:63 angående budgetförutsättningar från Sveriges kommuner och landsting.

Den samhällsekonomiska bilden

Den globala ekonomin präglas just nu av osäkerhet, och den finansiella oron samt nedgången i USA gör att den internationella konjunkturen tillfälligt försvagas. Dämpningen av den internationella tillväxten är påtaglig i såväl Västeuropa som Japan, medan man räknar med att utvecklingen inom Central- och Sydeuropa inklusive östersjöregionen förblir fortsatt god. Den extremt höga tillväxttakten i Indien och Kina förutses bromsas in och en måttlig nedgång prognostiseras. Även Ryssland och Latinamerika motverkar den globala konjunktursvackan.

Den internationella konjunkturutvecklingen verkar bli djupare och längre än tidigare bedömningar. Sveriges export påverkas påtagligt av en avmattning bland OECD-länderna, när den står för ca 80 procent av den svenska exporten.

Hittills i år har amerikanska centralbanken (Fed) sänkt sin styrränta fyra gånger. Motiven har varit att mildra effekterna av den pågående krisen på finansmarknaden och motverka en alltför djup konjunkturedgång. Ytterligare räntesänkningar kan inte uteslutas. Europaområdets centralbanker ECB väntas inte göra ytterligare räntehöjningar under prognosperioden medan den svenska Riksbanken höjde reporäntan med 0,25 procentenheter till 4,75 procent den 4 september i år. Anledningen är att inflationen har fortsatt att stiga och höjningen motiveras för att hindra den höga inflationen från att bita sig fast.

Nedgången på aktiemarknaderna under andra halvåret 2007 har fortsatt och förstärkts under första kvartalet i år. Utvecklingen av valutakurserna karaktäriseras av att USA dollarn har fortsatt att försvagas mot ett flertal valutor. Prognosen är att dollarn kommer att försvagas ytterligare något i år för att därefter successivt stärkas under 2009. Turbulensen på finansmarknaderna väntas kulminera under våren, men följdverkningarna kommer sannolikt att märkas en bra bit in på nästa år.

Under 2007 dämpades BNP-tillväxten märkbart i Sverige när den internationella efterfrågan mattades. BNP-tillväxten försvagas ytterligare i år, för att nästa år vända upp tack vare en förväntad starkare internationell konjunktur.

BNP:s procentuella förändring från föregående år enligt Sveriges kommuner och landstings bedömningar:

2007	2008	2009	2010	2011
2,7 %	1,8 %	2,6 %	2,4 %	2,2 %

Sysselsättningen stagnerar efter den kraftiga ökningen förra året och arbetslösheten är oförändrad i år. Efterfrågan i ekonomin förväntas ta förnyad fart under nästa år och sysselsättningen stiger något.

Procentuella förändringar i sysselsättning, timmar från föregående år enligt Sveriges kommuner och landsting:

2007	2008	2009	2010	2011
3,5 %	1,0 %	0,2 %	0,3 %	0,2 %

Enligt Sveriges Kommuner och Landstings konjunkturbedömning kommer efterfrågan på arbetskraft att mattas av under 2008 för att sedan åter ta fart under 2009.

Arbetslösa, % av arbetskraften enligt Sveriges kommuner och landsting:

2007	2008	2009	2010	2011
6,2 %	6,2 %	6,2 %	6,0 %	5,7 %

De hittills uppmätta löneökningarna för 2007 uppgick till 3,3 procent i genomsnitt. Även om höjningen troligtvis revideras upp något är den oväntat låg.

Inflationen (KPI) har under första kvartalet legat på i genomsnitt drygt tre procent och den underliggande inflationen (KPIX) på drygt två procent, vilket överstiger Riksbankens inflationsmål. Höjda priser på olja samt livsmedel har bidragit till den stigande inflationen. Riksbankens genomförda höjningar av styrräntan förutsätts få ned inflationen och hålla löneökningarna under kontroll. Skulle löneökningarna enligt SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) bli större än vad man räknar med finns risk för ytterligare höjda räntor, svagare tillväxt och på sikt urholkade reallöner.

Konsumentprisindex genomsnittliga förändring enligt bedömningar gjorda av Sveriges kommuner och landsting:

2007	2008	2009	2010	2011
2,2 %	3,0 %	2,4 %	2,0 %	2,0 %

Kommunsektorns utveckling och situation

De närmaste åren försämras kommunernas ekonomi snabbt från dagens hyggliga resultatnivå. Då ingår bland annat nominellt oförändrade generella statsbidrag i antagandena. Om staten i stället räknar upp statsbidragen i takt med skatteunderlaget finns det förutsättningar att nå tumregeln för god ekonomisk hushållning. Det förutsätter dock att verksamhetsvolymen växer mindre än en procent per år och att lönerna inte ökar snabbare än på hela arbetsmarknaden i genomsnitt. Inom ramen för en relativt måttlig total behovsökning står många kommuner inför stora krav på prioriteringar och verksamhetsanpassningar.

Åren 2005 – 2007 har det sammanlagda resultatet för kommunerna överstigit med marginal två procent av skatter, generella statsbidrag och utjämning, vilket är tumregeln för god ekonomisk hushållning. Förklaringarna till detta är att skatteunderlaget växte betydligt snabbare än tidigare, höjda skatter, statliga tillskott, ökade reavinster, minskade räntekostnader samt återbäringar av nedskrivna finansiella tillgångar.

Nu väntar kärvare tider med krav på fortsatta effektiviseringar och kostnadsanpassningar i kommunerna. Den snabba återhämtningen på arbetsmarknaden, som medfört mycket god tillväxt i skatteunderlaget, är nu över. Det innebär att det ekonomiska resultatet kommer att försämras rejält jämfört med de senaste årens goda resultat.

Kommunerna kan klara tumregeln för god ekonomisk hushållning under två förutsättningar: en återhållsam kostnadsutveckling med bra anpassningsförmåga samt värdesäkrade statsbidrag. Samtidigt är statens finanser bättre än på flera decennier och skälen är starka att värdesäkra statsbidragen, för att därmed ge kommunsektorn bättre planeringsförutsättningar.

Den återkommande frågan ovan är vad som kommer att hända när den ekonomiska utvecklingen kraftigt försämras och hur väl kommunerna kommer att klara en sådan vändning. Svaret som kan anas är att det beror på många faktorer. Det handlar inte minst om ett ledarskap som har ordning på ekonomin under goda tider och som hänger med i förändringarnas vindar och kan fatta de beslut som krävs. Men också om att staten dels ger tydliga spelregler, dels släpper systemet med nominellt oförändrade statsbidrag och även låter det statsfinansiella utrymmet komma kommuner till del.

Befolkning, arbetsmarknad och sysselsättning

Källa för tabeller är Statisticons befolkningsprognos 2007 – 2016 för Övertorneå kommun

Befolkning

Den sista december 2007 var kommunens invånarantal 5 092 personer. Befolkningen har fram till första september 2008 fortsatt att minska och uppgår till 4 974 personer. Under september månad anländer drygt 20 flyktingar från Burma, vilket medför att invånarantalet den 1 november förhoppningsvis blir något högre än dagens. I beräkningarna av intäkterna i utjämningsystemet för åren 2009 – 2011 utgår kommunen från ett invånarantal på 4 989 personer per 2008-11-01 (verklig siffra), för att därefter minska till 4 895 år 2010 och till 4 815 år 2011. Beräkningarna bygger på historisk bakgrund samt nyanlända flyktingar.

Målgruppen för den kommunala verksamheten är främst barn, ungdomar och äldre. Förändringar i dessa åldersgrupper påverkar därmed de kommunala kostnaderna i betydligt högre grad än i övriga ålderskategorier.

Sedan den senast gjorda befolkningsprognosen, gjord av Statisticon i Uppsala, har befolkningsminskningen för Övertorneå kommun gått fortare än vad som var prognostiserat. I dag ligger avtappningen på en befolkning som är två år tidigare än prognosen, varför nedanstående beräkningar för år 2009 ligger på året 2011 enligt Statisticons tabeller.

Befolkning 0 – 18 år

Ålder/år	2009	2010	2011
0 – 5	212	204	202
6 – 15	511	507	496
16 – 18	198	185	171

Antal barn i samtliga ålderskategorier beräknas minska fram till 2011. Åldersgruppen 0 – 5 år beräknas minska med 10 personer (- 4,7 procent). Gruppen 6 – 15 år beräknas minska med 15 personer (- 2,9 procent) och minskningen i gruppen 16 – 18 år är 27 personer (- 13,6 procent). Minskningen fortsätter i samtliga åldersgrupper så långt som befolkningsprognosen sträcker sig (2016).

Befolkning 65 – w år

Ålder/år	2009	2010	2011
65 – 79	936	951	971
80 – w	415	414	408

Antalet äldre i åldersgruppen 65 – 79 år beräknas öka under perioden med 35 personer eller 3,7 procent och fortsätta öka fram till 2016 med 62 personer eller 6,3 procent. Antalet äldre i åldersgruppen 80 – w beräknas minska med 7 personer under perioden, vilket ligger inom felmarginalen. Från år 2012 och fram till år 2016 kommer antalet 80 och äldre att ligga runt 406 personer, enligt prognosen.

Arbetsmarknaden

Arbetslösheten i Norrbottens län var under 2007 högst i Haparanda kommun (5,4). Lägst var arbetslösheten i Kiruna. Genomsnittet för länet var under 2007 4,10 procent och för riket 2,9 procent. Övertorneå kommuns genomsnitt var 5,2 procent, näst högst i länet.

Den öppna arbetslösheten i Övertorneå kommun har minskat med 2,1 procent mellan maj 2007 och maj 2008.

Procent i Övertorneå	Maj 2007	Maj 2008
Arbetslösa	5,3	3,2
I program	9,0	7,0
Totalt	14,3	10,2

Omräknat i personer motsvarar antalet arbetslösa 96 stycken (3,2 %) och antalet personer i program 210 stycken (7,0 %).

Sysselsättning

Under åren 1995 - 2006 har sysselsättningen minskat med 6,0 procent i Övertorneå kommun. I länet var minskningen 1,9 procent och i riket ökade sysselsättningen med 11,6 procent. Övertorneå har en ofördelaktig sysselsättningsstruktur med en stor andel sysselsatta inom mycket få verksamheter. Sårbarheten blir särskilt stor om efterfrågan på produkterna inom tillverkningsindustrin ökar långsammare än produktiviteten. Detta kan leda till att man behöver färre anställda. Befolkningsprognosen visar att antalet anställda inom kommunens barn- och utbildningsverksamhet kommer att minska, samtidigt som efterfrågan på arbetskraft inom äldreomsorg är konstant.

Utbildning

Andelen med eftergymnasial utbildning i Övertorneå kommun är lägre än genomsnittet i länet och riket. Av kommunens män har 18,2 procent en eftergymnasial utbildning medan siffran för kvinnor är 27,7 procent.

Skattekraften

Skattekraften per invånare visar att medelskattekraften i Sverige var 157 764 kronor per invånare 2007. Den högsta skattekraften per invånare finns i kommunerna runt Stockholm med Danderyd (280 271 kr/inv.), Lidingö (242 487 kr/inv.), Täby (226 044 kr/inv.) och Nacka (201 494 kr/inv.) i topp. Den lägsta skattekraften per invånare i Sverige har Haparanda med 122 689 kronor per invånare. Övertorneå kommun ligger näst sist i länet med 125 635 kronor per invånare. I topp i länet ligger Kiruna (158 705 kr/inv.), Gällivare (156 634 kr/inv.), samt Luleå (151 595 kr/inv.).

Om man tittar på den kommunala inkomstskatten per inkomsttagare med inkomst större än noll, blir rangordningen med de högsta utfallen detsamma med Danderyd (123 739 kr/inv.), Lidingö (106 243 kr/inv.), Täby (95 651 kr/inv.) och Nacka (90 128 kr/inv.) i topp. Medel för Sverige ligger på 66 642 kr/inv. Den i särklass lägsta inkomstskatten har vi i Övertorneå kommun (49 507 kr/inv.) och näst lägst har Pajala (50 471 kr/inv.). När vi tittar på länet har Kiruna högst inkomstskatt (68 935 kr/inv.) följt av Luleå (65 239 kr/inv.) och Gällivare (64 112 kr/inv.). En annan kommun i länet som har låg inkomstskatt är Överkalix som ligger femma från slutet i Sverige med sina 52 411 kronor per invånare, ändå har Överkalix 2 904 kronor mer per invånare än vad vi har i Övertorneå.

Analys av Övertorneå kommun

För att få en bild av hur Övertorneå kommuns ekonomiska läge samt hur mycket som satsas inom olika verksamhetsområden finns bl.a. två olika externa rapporter att ta del av.

Den ena är ”**Vad kostar verksamheten i Din kommun**” utgiven av Sveriges kommuner och landsting (SKL) och Statistiska Centralbyrån (SCB). Den andra rapporten som belyser kommunens ekonomiska läge är utgiven av analystidningen ”**Kommunexperten**”. Bakom kommunexperten står Svensk Kommunrådgivning, ett oberoende analyshus som varit verksamt sedan 1991.

Vad kostar verksamheten i din kommun

För att jämföra kommuner krävs att inlämnade uppgifter är insamlade på samma sätt och att samma definitioner har tillämpats, kort sagt att uppgifterna mäter samma sak. I rapporten redovisas både finansiella nyckeltal och nyckeltal avseende olika verksamheter. I verksamhetsredovisningen är det framför allt utbildning, förskoleverksamhet, individ- och familjeomsorg, äldre samt handikappomsorg som redovisas. Övriga kommunala verksamhetsområden redovisas med mer övergripande nyckeltal.

Eftersom räkenskapssammandragen – underlag till rapporten – spänner över en stor mängd uppgifter kan det, trots olika kontroller både på kommunnivå och av SCB, finnas fel i det redovisade materialet. Vid jämförelser av olika slag är det viktigt att noga analysera vad uppgifterna står för och vilka förklaringar som är tänkbara till uppkomna skillnader.

Nyckeltalen och jämförelser med andra kommuner, riket, länet och för vår del gruppen glesbygdskommuner innerhåller mycket intressant information. Hela sanningen om tillståndet i en kommun och dess verksamheter bör därför ses som indikatorer på inom vilka områden som det kan vara intressant att analysera vidare i den egna kommunen. Redovisningen av de olika utfallen i rapporten sker i detta fall i nettokostnader per invånare. Nedan följer några av nyckeltalsjämförelserna.

Verksamhetens nettokostnader (hela kommunen): Mellan åren 1999-2007 har Övertorneå kommuns nettokostnader ökat mer än rikets, länets och glesbygdskommunernas kostnader och ligger 10,0 procent över glesbygdskommunernas, 2,4 procent över länets samt 31,9 procent över rikets år 2007.

Utbildning: Under hela perioden 1999-2007 har Övertorneå kommuns nettokostnader legat över rikets, länets och glesbygdskommunernas nettokostnader. År 2007 är nettokostnaderna 4,0 procent högre än glesbygdskommunernas, 9,9 procent högre än länets och 15,2 procent högre än rikets.

Förskoleverksamhet och skolbarnomsorg: Övertorneå kommuns nettokostnader har legat över övriga jämförelsegrupper (länet och glesbygdskommunerna) mellan åren 1999 till 2007, förutom 2006 då riket hade högre. År 2007 hade Övertorneå kommun en nettokostnad som var 5,1 procent över rikets, 8,5 procent över länets och 12,1 procent över gruppen glesbygdskommuner. Kommunen har en alltför hög nettokostnad för denna grupp än den egna strukturen motiverar, enligt det statliga kostnadsutjämningsystemet. Har kommunen en positiv avvikelse innebär detta att kommunen har en kostnadsnivå som är högre än strukturen motiverar, en negativ avvikelse visar det omvända. Kommunens tal är + 44, 0.

Äldre- och handikappomsorg: Från att Övertorneå kommun har haft en nettokostnad som varit lägre än glesbygdskommunernas och länets men högre än rikets år 2000, har nettokostnaderna ökat till år 2007 så att det är högre än samtliga jämförelsegrupper (rikets, länets och glesbygdskommunerna). Nettokostnaderna var 2007 4,0 procent högre än glesbygdskommunerna, 13,5 procent högre än länets och 41,4 procent högre än riket.

Individ- och familjeomsorg: Inom detta område har Övertorneå kommun legat i parentes med glesbygdskommunerna och länet, medan riket har haft markant högre nettokostnader under hela perioden 1999- 2007. I jämförelse med riket hade Övertorneå kommun en nettokostnad som var 30,0 procent lägre än rikets, 14,4 procent lägre än länets och 13,1 procent lägre än glesbygdskommunerna år 2007.

Kommunexperten

Analysen bygger på officiell finansiell statistik från SCB och Sveriges kommuner och omfattar åren 1988-2006. Innan uppgifterna används i analysprogrammet jämförs viktiga sifferserier för de senaste sex åren med kommunens årsredovisningar. Analysen av en kommun sker på samma sätt som nationalekonomer analyserar ett land.

Analys-schemat:

Innehåller fem centrala frågor. Hur är:

- Kommunskulden?
- Den finansiella hälsan?
- De finansiella riskerna?
- De finansiella möjligheterna?
- Ledningsförmågan?

På var och en av de fyra första frågorna sätts delbetyg enligt skala A, B, C och D i en betygsmatris. Finansiella nyckeltal används för att svara på frågorna och bestämma delbetyg. Nyckeltalen är nitton till antalet och betygssatta enligt en fyrgradig skala, Bra, OK, Svag och Dålig.

Kommunskuldens två nyckeltal är *förpliktelsebelopp* och *amorteringsförmåga*. Sammantaget visar de vilka förutsättningar kommunen har att klara framtida åtaganden (som pensioner, borgen och skulder).

Den finansiella hälsan visar om dagens generation konsumerar för mycket, det vill säga låter bli att genom eget sparande finansiera sin egen generations andel av investeringarna. Här finns de fem nyckeltalen *skuldflödesgrad*, *sparnivå*, *skuldbalansgrad*, *rörelsekapital* och *kapitalbindning*.

Finansiella risker består av följande sex nyckeltal: *investeringsnivå*, *skattekraft*, *folkmängd*, *sysselsättning*, *bostadsöverskott* och *borgen*. De visar om kommunen har finansiella risker som kan vara krisutlösande.

De finansiella möjligheterna anger med tre nyckeltal om kommunen har möjlighet att via *skattehöjning*, *avgiftshöjning* och *kostnadspress* stärka sina finanser.

Ledningsförmågan visar med tre nyckeltal (*majoriteter, handlingskraft och avgiftspolitik*) styrkan i beslutsförmåga och handlingskraft, det vill säga om kommunen har vad som krävs för att såväl fatta som verkställa även impopulära beslut. Nyckeltalen är mycket indikativa som enbart ger en fingervisning om varför det ser ut som det gör i de tidigare analysfrågorna. Kommenteras men betygsättes inte.

Betygsmatris: Kommunexpertens betyg på Övertorneå kommun

Kommunskuld	Finansiell hälsa	Finansiella risker	Finansiella möjligheter	Ledningsförmåga
<i>Betyg A</i>	<i>Betyg A</i>	<i>Betyg C</i>	<i>Betyg A</i>	
Förpliktelsebelopp <i>Bra</i>	Sparnivå <i>Bra</i>	Investeringsnivå <i>OK</i>	Skattehöjning <i>Bra</i>	Majoriteter <i>Svag</i>
Amorteringsförmåga <i>Bra</i>	Skuldflödesgrad <i>Bra</i>	Skattekraft <i>Bra</i>	Avgiftshöjning <i>Bra</i>	Handlingskraft <i>OK</i>
	Skuldbalansgrad <i>Bra</i>	Befolkning <i>Dålig</i>	Kostnadsnivåer <i>Bra</i>	Avgiftspolitik <i>Bra</i>
	Rörelsekapital <i>Bra</i>	Sysselsättning <i>Svag</i>		
	Kapitalbindning <i>Bra</i>	Bostadsöverskott <i>Svag</i>		
		Borgen & förmedlade lån <i>Svag</i>		

Kommentarer till nyckeltalen: Kommunens **bruttoförpliktelsebelopp** ligger på ca 73 000 kr per invånare, vilket är över medeltalet men långt ifrån den största skulden (120 000 kr per invånare). Övertorneå hamnar på 219 plats av Sveriges 290 kommuner. I kommunen finns för närvarande inga "konsumtionslån", marginalen är 35 700 kr kommunens tal är 27 000 kr.

Den teoretiska **amorteringsförmågan** är i genomsnitt 1 år för de senaste fem bokslutsåren och därmed under första kritiska nivån 5 år.

År 2006 är **sparnivån** 9,9 procent av de totala intäkterna, nivån för god ekonomisk hushållning är 5 procent.

Skuldflödesgraden visar om de långa skulderna växer snabbare än kommunens totala intäkter och anger skuldernas andel av intäkterna. Övertorneå kommuns del ligger på 10 procent och den första kritiska nivån är 25 procent.

Skuldbalansgraden anger om summan av korta och långa skulder växer snabbare än kommunens förmögenhet i form av olika tillgångar. Kommunens skuldbalansgrad ligger just under 20 procent. Första kritiska nivån ligger på 60 procent.

Korta skulder har växt långsammare än omsättningstillgångarna under mätperiodens senaste fem bokslutsår. Sparandet fyller på kassan snabbare än vad utgifterna för investeringarna tömmer den (**rörelsekapitalet**).

Kapitalbindningen anger om kommunen sparar till investeringarna eller om de finansieras på andra sätt (ex. via upplåning). I genomsnitt har sparnivån de senaste nioårsperioderna varit 7,51 procent av de totala intäkterna medan investeringsgenomsnittet har varit 6,20 procent. Det ger ett årligt lånebehov på – 1,3 procent, vilket ger utrymme för att amortera lån som också är gjort i kommunen.

De senaste fem åren (2001-2006) är **investeringarna** i Övertorneå kommun i genomsnitt 4,5 procent av de totala intäkterna och över den norm på 2,5 till 3 procent som tillämpas för kommuner med stagnerade befolkningsutveckling, dvs. kommuner som har en utveckling sämre än – 5 procent de senaste tio åren. Övertorneå kommuns befolkningsförändring de senaste tio åren är – 13,9 procent. Det finns således en tendens till att kommunen drar på sig stora framtida drift- och underhållskostnader eller investerar ihjäl sig.

Skattekraften anger hur den kommunala beskattningsbara inkomsten utvecklas i förhållande till riket. Den är under rikssnittet och uppgår till 79 procent av rikssnittet.

Befolkningsminskningen är -13,9 procent de senaste tio åren och åldersstrukturen innehåller ett antal snedheter jämfört med befolkningspyramiden för riket.

Bostadsöverskottet får betyget svag, eftersom det finns ett antal tomma lägenheter i allmännyttan som drar pengar.

Borgen och förmedlade lån finns i kommunen på cirka 30 000 kronor per invånare, vilket är över den högsta kritiska nivån på 27 000 kronor per invånare.

När två av ovanstående nyckeltal har betyget dåligt och det finns ett kritiskt samband indikerar analysfrågan en klar risk som behöver hanteras.

Den risk som indikeras och behöver hanteras, ges ett åtgärdsbelopp på 2 miljoner kronor per år och finns inom potentialen för en **skattehöjning**.

Det finns en kalkylmässig potential att höja **avgifterna** med ca 4 miljoner inom 2 – 4 år.

Kostnadspressen kalkyleras till 50 miljoner kronor. Kommunen kan pressa kostnaderna med cirka 10 miljoner kronor vardera inom äldreomsorg och grundskola och 5 miljoner vardera inom förskola 0-5 år, politik, fritid och kultur.

Den **politiska beslutsförmågan** indikerar en belastning för vågmästarläge.

I **handlingskraften** för genomförande av fattade beslut finns en viss belastning när det indikeras förekomst av för stora arbetslag, 122 anställda per tusen invånare då den borde ligga på runt 90 per tusen invånare enligt kommunexperten.

Det finns inga signaler på alltför opinionskänsliga politiker eller bristande effektivitet i administrationen av **avgifterna** i Övertorneå kommun.

Sammanfattande betyg för Övertorneå kommun: Övertorneå är en kommun med stor potential, och har högsta betyg i både kommunskuld och finansiell hälsa. Kommunledningen vet vilka problem man har och arbetar mycket målmedvetet med att lösa dem. Skulle man ge betyg efter ansträngning skulle Övertorneå få toppbetyg. Det finns kommuner som förtjänar ett bättre betyg än vad man kan få. Övertorneå är en sådan enligt kommunexperten. Dom tycker att det gör nästan ont att sätta ett indikativt C när man ser hur kommunen jobbar och sliter hårt för att bli bättre. Men det är verkligheten som bedöms och inte ansträngningarna enligt kommunexperten. Betygsmatrisen visar att man har en allvarlig risk som måste hanteras. Det gäller analysfrågan finansiella risker. Betyget C, gör att Övertorneå inte får bättre betyg på hela analysen än indikativt C. Riskhanteringen tar tid, är tålmodsprövande, kostar pengar och ger ibland klen resultat.

Summering/Utvärdering

Övertorneå är en mycket bra och välskött kommun med i stort sett bara ett problem: Folk flyttar härifrån (kommunexpertens omdöme). Befolkningsutvecklingen sätter sina spår i den kommunala ekonomin. När befolkningen minskar, minskar skatteintäkterna och bidragen i utjämningsystemet i och med att bidragen baseras på antalet invånare den 1 november året före budgetåret. En befolkningsminskning på 100 personer motsvarar i årets utjämnings-system ett minskat bidrag på 2 315 Tkr plus mindre skatteintäkter för den del av befolkningen som förvärvsarbetar. Var och en förstår det stora inkomstbortfallet som drabbar kommun med den stora befolkningsminskningen som varit under de första nio månaderna, - 118 personer.

Enligt kommunexperten har Övertorneå kommun en för hög investeringsvolym för åren 2002 – 2006 på i stort sett 1,5- 2 procent av de totala intäkterna, vilket motsvarar 1 650 Tkr i 2006 års penningvärde. Bilden blir inte bättre för 2008 när kommunen kommer att ha en nettoinvestering på i runda tal 44 Mkr, där kommunens nettoinvestering i stället borde ligga på 15 – 16 Mkr. Enligt kommunexperten borde Övertorneå kommun vara färdiginvesterad för många år framöver.

Vidare menar kommunexperten att Övertorneå kommun är en mycket rik kommun, inte i värden av egna ägda företag och fast kapital, utan i stora värdepapper hos extern förvaltare. Det kan konstateras att Övertorneå är en transparent finansiell ”syltburk” enligt kommunexperten.

Slutliga rekommendationer från kommunexperten till:

Kommunledningen: Fortsätt att hålla hårt i ekonomin. Kommunen har den ekonomi som framtida beslutsfattare behöver för att infria många framtida åtaganden.

Anställda i kommun: Ni är kommunens attraktionskraft när det gäller service av hög kvalitet och ni är något för många även om kommunen har pensionsfonder för er alla.

Invånare: Välj och stöd politiker som fortsätter hålla hårt i pengarna och visar viljan att hantera riskerna i kommunen.

Företagare/investerare: Det finns många arbetstillfällen i kommunen, 158 per tusen invånare. Skulle varje företag anställa en person skulle 815 personer efterfrågas. Har kommunen goda finansiella möjligheter att skapa de förutsättningar och ge dig och ditt företag den offentliga service som ni behöver? Är du av någon anledning missnöjd över förhållandena finns det inga bättre kommuner i omgivningen.

Övertorneå kommuns ekonomi är i dagsläget fortfarande god i förhållande till många andra kommuner. Enligt prognoser för 2008 kommer kommunen att visa ett negativt resultat och därmed inte klara balanskravet, innebärande att intäkterna skall överstiga kostnaderna. Enligt kommunallagen skall ett negativt resultat regleras och det redovisade egna kapitalet enligt balansräkningen återställas, under de närmaste följande tre åren. Dessutom skall kommunfullmäktige anta en åtgärdsplan för hur återställandet skall ske. Beslut om reglering skall fattas senast i budgeten det tredje året efter det år då det negativa resultatet uppkom. Senast i budget 2011 om år 2008 visar på ett negativt resultat.

Nämnder/styrelser prognostiserar ett budgetunderskott för år 2008 på 856 Tkr. Två nämnder, barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden visar vardera på ett budgetunderskott, 1 078 Tkr för barn- och utbildningsnämnden och 1 018 Tkr för socialnämnden. Dessa två nämnder har det senast två åren, årsredovisningen 2006 och 2007, redovisat negativa budgetavvikelser på totalt 6 194 Tkr, och räknat med 2008 års prognos hamnar man på totalt 8 290 Tkr för åren 2006-2008. De negativa resultaten hos barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden år 2008 uppvägs till viss del av att kommunstyrelsen prognostiserar en budgetavvikelse på + 1 580 Tkr.

Trots att nämnder/styrelser har visat negativa budgetavvikelser -1,4 Mkr för åren 2006 och - 9,3 Mkr 2007, har kommunen redovisat positiva årsresultat, 10,4 Mkr för 2006 och 4,3 Mkr för 2007. Dessa resultat har uppnåtts tack vare positiva finansnetton + 5,2 Mkr för år 2006 och + 4,3 Mkr för år 2007. Tyvärr pekar alla prognoser på att finansnettot år 2008 hamnar på minus 4 510 Tkr p.g.a. oron inom finansvärlden.

Ett annat ekonomiskt orosmoln är kommunens höga investeringsnivå. Risken är uppenbar att kommunen drar på sig stora framtida drift- och underhållskostnader eller investerar ihjäl sig. Åren 2001 till 2006 har kommunen haft en investeringsvolym som har varit motsvarande drygt 1 miljon kronor för hög varje år. Investeringsvolymen var under dessa år cirka 20 Mkr per år. Bilden blir markant mycket sämre för åren 2007 och 2008, då nettoinvesteringarna för dessa år är 20,0 Mkr för år 2007 och en prognostiserad investeringsnivå för 2008 på 44,4 Mkr.

Att nämnderna/styrelserna inte enligt prognosen håller sina budgetar är allvarligt ur synpunkten att ekonomin borde utgöra yttersta restriktionen i driften av verksamheten. I det fall det uppstår konflikt mellan mål och tillgängliga medel ska medlen styra. Om nämnder/styrelser har en för hög nettokostnad i förhållande till budgeten och inte åtgärdar detta, innebär det att inte endast årets budget överskrids utan det kommer även att generera kostnader så att framtida budgetar inte kommer att hållas. Därför bör nämnder/styrelser med prognostiserade underskott ge förslag till åtgärder med ekonomiska effekter.

Övertorneå kommunfullmäktige har 2000-02-28 beslutat att överskott respektive underskott hos nämnder/styrelser från ett avslutat budgetår kan överföras till nästa budgetår om den totala nettoöverföringen inte medför att nästa års budget får ett underskott (balanskravet).

Delårsrapporten visar sammanfattningsvis att det är absolut nödvändigt att kostnadsutvecklingen inom alla verksamhetsområden anpassas till de ramar som kommunfullmäktige tilldelat.

Kommunallagen anger att kommuner och landsting ska ha välskötta ekonomier. En väl balanserad ekonomi är också grunden för en bra verksamhet.

Budgetprocessen

Budgeten är kommunens viktigaste planerings- och styrinstrument. För att de politiska prioriteringarna skall överensstämma med medborgarnas behov och önskemål är det viktigt att noga följa upp och utvärdera verksamheterna. Budgetprocessen måste därför kontinuerligt anpassas och utvecklas utifrån nya krav och förutsättningar för att säkerställa ett effektivt resursutnyttjande och hög behovstillfredsställelse. Syftet är att löpande utveckla och förstärka kommunens målstyrningsarbete. En central del i detta är formulerandet av en övergripande vision, dvs en vision för en önskvärd framtida situation för Övertorneå kommun.

Följande tidsplan gäller för arbetet med budget 2009 samt flerårsplan 2010 – 2011, fastställd av kommunstyrelsen 2008-04-21.

Tidsplan

Kommunstyrelsen fastställer direktiv och preliminära ramar	2008-04-21
Nämnderna och förvaltningarna arbetar med budget, flerårsplan och mål	april-juni 2008
Varje nämnd (exkl. kommunstyrelsen) förhandlar sitt resp. förslag till budget och flerårsplan enligt MBL §§ 11 – 14	juni 2008
Samtliga nämnder och styrelser, skall inkomma med ett budgetförslag baserat på den preliminära ramtilldelningen inkluderande konsekvensbeskrivning av verksamheten	augusti 2008
Ekonomienheten sammanställer förslagen till en total budget och flerårsplan	augusti-september 2008
Budgetberedningen behandlar budget 2009 samt flerårsplan 2010 - 2011	2008-09-29 2008-10-03
Kommunstyrelsen förhandlar sitt förslag till budget och flerårsplan enligt MBL §§ 11 – 14	september 2008
MBL-förhandlingar om budget 2009 samt flerårsplan 2010 – 2011	vecka 41/2008
Kommunstyrelsen behandlar budget 2009 samt flerårsplan 2010 – 2011	2008-10-20
Kommunfullmäktige fastställer budget 2009 samt flerårsplan 2010 – 2011 (Återremiss)	2008-11-03
Eventuell kompletterande förhandling enligt MBL §§ 11 – 14	december 2008
Resp. nämnd fastställer detaljerad internbudget och verksamhetsmål för år 2008	december 2008
Budget 2009 samt flerårsplan 2010-2011 fastställd p g a återremiss yrkande 2008-11-03	2008-12-18

God ekonomisk hushållning

Från och med den 1 december 2004, ställer kommunallagen krav på att kommuner och landsting ska ha "God ekonomisk hushållning". Lagen innebär att kommuner och landsting i respektive årsbudget och verksamhetsplanering ska beskriva vad som är god ekonomisk hushållning, dels i ekonomiska termer, dels i verksamhetsmässiga termer. I syfte att möta de krav som lagstiftaren ställer på kommuner och landsting avseende god ekonomisk hushållning, redovisar Övertorneå kommun under denna rubrik vilka kriterier som ska vara uppfyllda för att kommunen ska anses ha god ekonomisk hushållning.

Det goda livet i Övertorneå

Det goda livet är det begrepp som Övertorneå kommun ska förknippas med. Som grund för målsättningen ligger följande målbilder antagna av kommunfullmäktige i april 2003:

- Övertorneå är en kommun där alla känner sig delaktiga i samhällsutvecklingen.
- Vi trivs och mår gott – vi är stolta över vår livskvalitet och varandra.
- Vi samarbetar, välkomnar, tar vara på och utvecklar idéer och vi satsar resurser på att förverkliga dem.
- Tillsammans – sida vid sida – skall vi skapa en kommun, som blomstrar av företagsamhet och entreprenörskap, med jorden, skogen, naturen och kulturen som resurser.
- Vi är en kommun som ska synas och höras i positiva sammanhang.

Finansiella mål

En god kommunal ekonomi är inget självändamål. Den är däremot en förutsättning för att politiska mål skall kunna fullföljas utan dramatiska skattehöjningar som följd. Därigenom skapas också rättvisa i betalningsansvaret genom att olika generationer av skattebetalare svarar för sin andel av konsumtionen. De övergripande ekonomiska målsättningarna för budget 2009 samt flerårsplan 2010 – 2011 är följande:

- Oförändrad utdebitering
- Soliditeten skall vara oförändrad under planperioden och vid inget tillfälle understiga 65 %
- Verksamhetens nettokostnader inklusive avskrivningar skall uppgå till högst 98 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag
- Till finansiering av investeringar avsätts medel motsvarande 6 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag eller lika stort belopp som avskrivningarna utgör, beräknat som ett genomsnitt över hela planperioden
- Lån ska i princip endast upptas för finansiering av sådana investeringar som genererar intäkter till verksamheten
- Årets resultat skall utgöra minst en procent av kommunens intäkter av skatter och utjämningsbidrag

Verksamhetsmål

Övertorneå kommuns övergripande mål för verksamheten fastställs och utvärderas av kommunfullmäktige. De övergripande målen är både mål för verksamheten samt för god ekonomisk hushållning. Målen utgår från visionen, det goda livet samt från de mål som respektive nämnd/styrelse fastställt och vilka tillika är kommunens mål. Dessa mål redovisas under respektive nämndsavsnitt i detta dokument. Utifrån ett verksamhetsperspektiv innebär god ekonomisk hushållning att verksamheten bedrivs kostnadseffektivt och ändamålsenligt. Det skall finnas ett klart samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter. Detta betyder att målen för verksamheten och målen för god ekonomisk hushållning skall vara integrerade mål.

Följande kommunövergripande verksamhetsmässiga mål med inriktning på god ekonomisk hushållning fastställs för år 2009:

- Kommunens neråtgående befolkningsutveckling skall brytas.
- Företagsklimatet skall stiga för varje år och skall fram till 2011 vara på den övre halvan på svensk näringslivs ranking av företagsklimatet i Sveriges kommuner.
- Totala sjukfrånvaron skall högst ligga på 5 procent av den arbetade tiden.
- Nivån på utbetalt försörjningsstöd skall minska i jämförelse med föregående år.
- Samordningen av kostverksamheten ska ge besparingar, utan taxehöjningar, så att verksamheten finansierar sig själv.
- Avyttring/försäljning av kommunala fastigheter skall ske där kommunen nyttjar aktuell fastighet till mindre än 50 procent för egen verksamhet och kommunen inte har behov av fastigheten/markområdet den närmaste framtiden.
- Självfinansieringsgraden (täckningsgraden) inom va verksamheten skall öka varje år för att till slut uppgå till 75 procent, samtidigt som avgifterna ska hålla en länsnivå.

Budgetförutsättningar

År 2007 redovisade Övertorneå kommun ett resultat på + 3 263 Tkr, vilket var i stort sett det årsresultat kommunen budgeterade för 3 050 Tkr. I och med ett positivt resultat uppnådde kommunen balanskravet enligt kommunallagen, kommunens resultat skall överstiga noll. Det positiva resultatet uppnåddes trots att nämnder/styrelser redovisade en negativ budgetavvikelse på drygt 7 Mkr. Detta uppvägdes tack vare stora överskott på skatteintäkter/utjämningsbidrag samt finansnettot.

Prognosen för år 2008 pekar på ett negativt resultat om 1 667 Tkr. Detta innebär att kommunen inte klarar kommunallagens balanskrav och är 5 707 Tkr sämre än det budgeterade årsresultatet.

Kommunfullmäktiges fastställda nettodriftramar åren 2009 – 2011 för nämnder och styrelser framgår av nedanstående tabell.

I miljö- och byggnadsnämndens nettodriftramar ingår övertagandet av bostadsanpassningsbidraget från kommunstyrelsen.

Belopp i Tkr	2009	2010	2011
Kommunfullmäktige	300	300	350
Revision	720	720	720
Överförmyndare	350	350	350
Kommunstyrelse	42 300	42 300	42 300
Miljö- och byggnadsnämnd	3 000	3 000	3 000
Kultur- och fritidsnämnd	10 300	10 300	10 300
Barn- och utbildningsnämnd	96 850	96 850	96 850
Socialnämnd	96 850	96 850	96 850
Totalt	250 670	250 670	250 720

Löneökningar

Efter 2008 års lokala lönerevision uppgick löneökning för 2008 till 9,2 Mkr. I budgeten inom resultaträkningens finansieringsdel var det anslaget 10,2 Mkr vilket innebar att löneökningarna för år 2008 täcktes till 100 procent. I budget 2009 flerårsplan 2010-2011, avsätts 5,5 Mkr för år 2009 och 5,6 Mkr vardera för åren 2010 och 2011. Löneökningarna avsätts på ett särskilt konto – löneökningsanslag - i resultatbudgeten.

Kapitalkostnader

Kapitalkostnaderna framräknas av ekonomienheten och redovisas separat. Begreppet kapitalkostnader avser en årlig finansiell ersättning mellan kommunens finansförvaltning och övriga förvaltningar. Ersättningen utgör periodiserad återbetalning av de medel som finansförvaltningen ställer till förvaltningarnas förfogande för investeringar. Nämnder/förvaltningar får full täckning för sina kapitalkostnader. Dessa medel redovisas på separat rad i driftsbudgeten, dvs. vid sidan av nämndernas ramtilldelning.

Kapitalkostnaderna beräknas enligt s.k. nominell metod innebärande:

- Årlig avskrivning på investeringens anskaffningsvärde utifrån investeringens ekonomiska livslängd
- Räntan beräknas som medelränta på en femårig statsobligation två år före budgetåret. För år 2009 är räntan 4,5 procent (för år 2008 var räntan 5,0 procent).

Personalkostnader

Arvodet till förtroendemän beräknas efter regler som fullmäktige fastställde i april 2002, innebärande att arvode utbetalas för sammanträde/förrättning. Ersättning erhålles för ordförandeskap samt ekonomisk kompensation erhålles för inkomstbortfall. Löner till arbetstagarna beräknas i 2009 års budget utifrån lönenivån 2008. Personalomkostnadspålägg på arvode och löner beräknas till följande år 2009:

- Förtroendemän och uppdragstagare 33,0 %
- Arbetstagare med kommunalt reglerade löner 41,0 %. En sänkning med 1 procent, jämfört med år 2008.

Interna kostnader/ersättningar

Kommunens förvaltningar köper och säljer tjänster till varandra. Enligt riktlinjer som fastställts av kommunfullmäktige skall förvaltningarna sinsemellan komma överens om omfattningen och storleken på ersättningen. Skriftliga överenskommelser bör upprättas för undvikande av oklarheter.

Interna hyror

Kommunen tillämpar en centraliserad fastighetsförvaltning, innebärande att kommunstyrelsen och den tekniska enheten svarar för drift och underhåll av kommunens samtliga fastigheter. Förvaltningarna hyr sedan från tekniska enheten erforderliga lokaler och betalar en intern "hyra". Hyresvillkoren fastställs efter överläggningar mellan parterna och hyresavtal upprättas. Hyrornas storlek baseras på överenskommen volym (antal m², lokalvårdsfrekvens m.m.) driftkostnad, kapitalkostnad samt underhåll och motsvarar självkostnaden. De interna hyresbelopp som ska gälla för år 2009 har delgivits nämnd/styrelse i juli 2008.

Finansnetto

Finansnettot består av intäktsposterna, ränta bankmedel, avkastning extern kapitalförvaltning samt övriga finansiella intäkter. Kostnadssidan innehåller posterna räntekostnader, kravkostnader och förluster vid aktieförsäljning. Under 2008 upptogs ett nytt lån på 42 Mkr för finansiering av om och tillbyggnad av Särkivaaragården. Två lån har inlösas under 2008 på totalt 11 Mkr. Finansnettot för åren 2009 – 2011 beräknas till ett nollsummespel.

2009	2010	2011
0	0	0

Taxor och avgifter

Taxor och avgifter fastställs av kommunfullmäktige på förslag från respektive nämnd/styrelse. Ingen höjning är aviserad för va och renhållningstaxorna. En 75 procentig kostnads-täckningsgrad för renhållning, vatten- och avloppsverksamhet eftersträvas. Resterande 25 procent föreslår man skattefinansieras. Socialnämndens taxor och avgifter ses kontinuerligt över med en strävan att taxorna/avgifterna följer indexhöjningarna. För övriga taxor och avgifter görs ständig översyn med målet att taxorna och avgifterna ligger på länsnivå.

Skatteunderlaget

Skatteverkets preliminära taxeringsutfall för 2007 års inkomster, visar på en ökning med 5,5 procent när 98,9 procent av deklARATIONERNA är granskade för landet jämfört med 2006. Prognosen för perioden 2008-2011 baseras på att antalet arbetade timmar ökar långsammare än 2007. Löneökningarna beräknas bli större samt pensioner och andra sociala ersättningar beräknas bli mer positiv än förra året. Den svagare utvecklingen 2009 beräknas bero främst på minskat antal arbetade timmar och en ökning av grundavdraget.

Skatteunderlagsprognos med procentuell förändring från föregående år

2007	2008	2009	2010	2011
5,6	5,3	2,8	2,9	3,9

För Övertorneå kommun blev det slutliga taxeringsutfallet 7 028 508 skattekröner för taxeringsår 2008 (inkomstår 2007). Detta är en ökning med 8,2 procent jämfört med föregående år. Den kraftiga ökningen jämfört med föregående år har sin förklaring i att det förhöjda grundavdraget på 5 000 kronor för kommuner i stödområde A är borta.

Slutavräkning 2009

Regeringen fastställde uppräkningsfaktorerna för 2008 och 2009 till 6,0 respektive 4,0 procent i budgetpropositionen i år. Uppräkningsfaktorn är väsentligt högre än SKL:s prognos. Detta gör att SKL:s prognos på slutavräkningen 2009 blir negativ, - 463 kr per invånare den 1.11 2008. För Övertorneå kommun innebär detta att budgeterade skatteintäkter för år 2009 skall minskas med 2,3 Mkr. Sveriges Kommuner och Landsting skrev ner skatteunderlagstillsväxten den 16 december 2008 till 2,8 respektive 2,9 procent för åren 2009 och 2010.

Beräkning av skatteintäkter åren 2008 - 2011

	2008	2009	2010	2011
Utdebitering per skattekröna	21:53	21:53	21:53	21:53
Skatteunderlag, Tkr				
* enl. taxering 2007	6 492 792			
* enl. taxering 2008 (slutlig)		7 028 508	7 028 508	7 028 508
Uppräkningsfaktor, %	11,9	8,97	12,1	17,4
Nedjustering, %			./ 1,5	./ 3,0
Uppräknat skatteunderlag, Tkr	7 265 434	7 658 965	7 773 529	8 404 613
Totalt skatteintäkter, Tkr	156 425	165 100	167 400	173 100
Justering enligt ovan		162 600		

Som framgår av föregående beräkning motsvarar en skattekröna 7 669 Tkr och femtio öre motsvarar 3 834 Tkr.

Inkomstutjämningsbidrag/-avgift

Utjämnningen sker genom att den beskattningsbara inkomsten i Övertorneå jämförs med den beskattningsbara inkomsten per invånare i landet multiplicerat med 1,15 – skatteutjämningsunderlaget. I och med att Övertorneå har en lägre skattekraft än skatteutjämningsunderlaget får Övertorneå ett bidrag. Den del av skattekraften som ligger under skatteutjämningsunderlaget multipliceras med antalet invånare i kommunen. Det talet multipliceras i sin tur med en länsvis skattesats, som för Norrbotten är 20:23.

En grundläggande skillnad mellan det system som var i bruk fram till 2004 och det nuvarande, är att den mellankommunala inkomstutjämnningen i dag består av ett i huvudsak statligt finansierat inkomstutjämningsbidrag. Genom att det länsvisa skattesatserna är låsta till 2003 års nivå kan kommunen inte påverka sina bidrag eller avgifter i inkomstutjämnningen genom att ändra den egna skattesatsen. Förändringar i den egna skattesatsen resulterar alltså enbart i att de egna skatteintäkterna ökar eller minskar.

För Övertorneå kommun innebär detta att kommunen får ett inkomstutjämningsbidrag enligt nedan.

	2009	2010	2011
Folkmängd 1/11 året innan	4 989	4 895	4 815
Bidrag kronor per invånare	10 703	10 512	10 609
Inkomstutjämnning Tkr	53 400	51 500	51 100

Kostnadsutjämnning

Systemet utjämnar för kostnader som kommunen inte själv kan påverka. Systemet innebär tillägg, alternativt avdrag för strukturellt betingade skillnader i förutsättningar och behov för att bedriva den kommunala verksamheten (standardkostnadsmetoden). Kostnadsutjämnningen utjämnar åldersstruktur, etnicitet, socioekonomi, geografi samt från och med år 2008 även strukturella merkostnader för löner. Kostnadsutjämnningen byggs upp av nio delmodeller där varje delmodell är självfinansierad, det vill säga tillägg och avdrag tar ut varandra.

Övertorneå kommun får ett bidrag på totalt 5 367 kronor per invånare för 2009 fördelat enligt nedan, där minus anger att kommunen får betala till systemet och plus att kommunen får ett bidrag från systemet. Barnomsorg (- 2 420), grundskola (+ 1 716), gymnasieskola (+ 493), äldreomsorg (+ 4 435), individ- och familjeomsorg (- 1 322), barn med utländsk bakgrund (- 83), kollektivtrafik (- 268), befolkningsförändring (+ 1 209), bebyggelsestruktur (+ 1 744) samt lönekostnad (- 123). För år 2009 får Övertorneå kommun 26 800 Tkr i kostnadsutjämningsbidrag och för åren 2010 och 2011 26 300 Tkr samt 25 900 Tkr.

Strukturbidrag

Strukturbidraget är ett statligt finansierat bidrag vid sidan av det ordinarie utjämningsystemet och består av tre delar som sammanförs till ett belopp. Dessa tre delar ingick i den tidigare kostnadsutjämnningen och är av regionalpolitisk karaktär. Strukturbidraget ska stärka kommuner med en liten befolkning och/eller problem på arbetsmarknaden.

1. Standardkostnaden för delmodellen näringslivsbefrämjande åtgärder i 2004 års kostnadsutjämnning (1 797 kronor per invånare)
2. Standardkostnaden för delmodellen svagt befolkningsunderlag i 2004 års kostnadsutjämnning (1 971 kronor per invånare)
3. Ersättning för den bidragsminskning som kommunen får till följd av de ändringar i stats- och utjämningsystemet som genomfördes från och med 2005. Bidragets storlek skall motsvara den bidragsminskning som överstiger 0,56 procent av kommunens uppräknade skatteunderlag 2005 (1 281 kronor per invånare)

Totalt får Övertorneå kommun 5 049 kronor per invånare i strukturbidrag. (1 + 2 + 3).

Med en beräknad befolkning på 4 989 för 2009, 4 895 för 2010 och 4 815 för 2011 får Övertorneå kommun i strukturbidrag 25 100 Tkr för år 2009, 24 700 Tkr för år 2010 samt 24 300 Tkr för år 2011.

Införandebidrag

De kommuner som förlorade på det nya utjämningsystemet som infördes 2005 kompenseras med ett införandebidrag under högst sex år (2005 – 2010). Skälet till detta bidrag är att kommuner med negativa förändringar bör ges en viss tid till att anpassa sina kostnader, om bidragsminskningen överstiger en viss nivå. Detta utgör således den del av bidragsminskningen som inte täcks av strukturbidraget. För Övertorneå kommun utgör bidraget (kronor per invånare) för åren 2009 – 2010, 226 kronor för år 2009 samt 112 kronor för år 2010. Detta innebär 1 140 Tkr i införandebidrag för år 2009 och 550 Tkr för år 2010.

Regleringsbidrag/regleringsavgift

Om summan av statens utgifter för inkomstutjämningsbidraget, kostnadsutjämningsbidraget, strukturbidraget och införandebidraget, minskad med summan av statens inkomster av inkomstutjämningsavgifter och kostnadsutjämningsavgifter, är lägre än statens anslag för bidragen, skall skillnaden fördelas som ett **regleringsbidrag** till kommunerna respektive landstingen. Om summan av statens utgifter för inkomstutjämningsbidrag, kostnadsutjämningsbidrag, strukturbidrag och införandebidrag, minskad med summan av statens inkomster av inkomstutjämningsavgifter och kostnadsutjämningsavgifter, är högre än statens anslag för bidragen skall skillnaden betalas som **regleringsavgift** av kommuner respektive landsting.

Regeringens förslag avseende införandet av kommunal fastighetsavgift, har inneburit att det generella statsbidraget har minskat med 12 miljarder kronor för Sveriges kommuner fr.o.m. 2008. I och med denna minskning kommer regleringsposten för år 2009 att bli en regleringsavgift för kommunerna på 490 kronor per invånare. För åren 2010 och 2011 blir det också en regleringsavgift, 592 kronor för 2009 och 816 kronor per invånare för 2011. Regleringsavgiften för 2009 blir 2 500 Tkr, för 2010 är avgiften 2 900 Tkr och för 2011 är avgiften 3 900 Tkr.

Fastighetsavgift

År 2008 ersätts den statliga fastighetsskatten på bostäder med en kommunal fastighetsavgift. Införandet år 2008 är neutral, såväl för varje enskild kommun som för staten. Kommande år ska den årliga inkomstförändringen från fastighetsavgiften tillföras respektive kommun och adderas till det ursprungliga belopp som tillfördes år 2008. Kommunerna kommer inte att erhålla den faktiska intäkten från fastighetsavgiften för bostäder i kommunen utan det är endast förändringen mellan åren som läggs till regleringsbeloppet.

Intäkterna från den kommunala fastighetsavgiften år 2008 har uppskattats till 12 060 miljoner kronor för hela landet. Dessa fördelas lika mellan kommunerna, 1 315 kronor per invånare i kommunen den 1 november 2007. Fastighetsavgiften för Övertorneå kommun uppgår år 2008 till 6 691 Tkr. Prognosen för år 2009 beräknas på uppgifter som SCB tagit fram på uppdrag av SKL. De prognostiserade beloppen ska således adderas till det utbetalda beloppet år 2008. Övertorneå kommuns fastighetsavgift för år 2009 kommer att uppgå till 7 060 Tkr, 2008 års belopp 6 691 Tkr adderat med förändringen mellan åren 2008 - 2009, 368 Tkr.

LSS-utjämning

Kommunen är huvudman för den verksamhet som bedrivs enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Verksamhet enligt LSS är en obligatorisk verksamhet, där kostnadsskillnaderna mellan kommunerna är mycket stora. Detta har medfört att ett system för utjämning av kostnaderna har införts som omfattar alla kommuner. Systemet är tills vidare skiljt från det ordinarie kostnadsutjämningsystemet för kommuner. Skälet är att underlaget inte anses vara opåverkligt för den enskilda kommunen.

Utjämningsystemet skall stimulera kommuner som har liten verksamhet i förhållande till invånarantalet att bygga upp en egen basverksamhet så att personer med funktionshinder får större möjligheter vid valet av bosättningsort. Personer med funktionshinder skall inte av olika strukturella och praktiska skäl vara hänvisade till vissa orter där LSS-verksamheten är bättre utbyggd. För varje kommun uträknas en standardkostnad som beräknas för verksamheter enligt LSS 9 § p 2-10, samt ersättning till försäkringskassan.

En standardkostnad är antalet verkställda beslut multiplicerad med rikets genomsnittliga kostnad för respektive insats, samt den ersättning man betalar till försäkringskassan. Denna standardkostnad multipliceras därefter med ett koncentrationsindex respektive ett personalkostnadsindex och därefter framkommer den slutliga standardkostnaden. En kommun vars standardkostnad per invånare överstiger landets genomsnittliga standardkostnad per invånare får bidrag från systemet. En kommun vars standardkostnad per invånare understiger landets genomsnittliga standardkostnad per invånare får betala en avgift till systemet.

Övertorneå kommuns standardkostnad per invånare överstiger landets genomsnittliga standardkostnad och kommunen kommer därför att få ett bidrag från utjämningsystemet. Detta bidrag uppgår till 2 297 kronor per invånare för åren 2009 – 2011 enligt det senaste beräkningsunderlaget. I december 2008 kom de exakta beloppen för utjämnning av LSS-kostnader mellan kommuner för år 2009. Övertorneå kommun kommer att erhålla 2 342 kr per invånare för år 2009 vilket ger ett avrundat bidrag på 11 700 Tkr med en befolkning på 4 989.

För åren 2010 och 2011 räknar kommunen med ett bidrag på 2 297 kr per invånare, då blir bidraget för år 2010 11 200 Tkr och för 2011 11 100 Tkr.

Beräkning av utjämningsbidrag i Tkr åren 2009-2011

	2009	2010	2011
Folkmängd 1/11 året innan	4 989	4 895	4 815
Inkomstutjämnning	53 400	51 500	51 100
Kostnadsutjämnning	26 800	26 300	25 900
Strukturbidrag	25 200	24 700	24 300
Införandebidrag	1 140	550	0
Regleringsbidrag	- 2 500	- 2 900	- 3 900
Fastighetsskatt	7 060	7 059	7 059
LSS-utjämnning	11 700	11 200	11 100
Totalt bidrag, Tkr (avrundat)	122 800	118 400	115 600

Finansiell analys

Den finansiella analysen skall visa på vilken balans kommunen har mellan sina intäkter och kostnader under året och över tiden samt den kapacitet kommunen har att möta finansiella svårigheter på kort och lång sikt. Analysen skall även visa på årets resultat, hur det uppstått och hur tendenser och obalanser påverkar kapaciteten. Investeringsutvecklingen skall också analyseras. En kommuns resultat påverkas också av olika risker, därför bör analysen innefatta vilken kontroll kommunen har över den ekonomiska utvecklingen (låneskuldens utveckling). Den finansiella analysen syftar vidare till att identifiera problem, därför avslutas analysen med en probleminventering. Siffrorna för 2008 bygger på bokslutsprognos i augusti 2008.

Nettokostnader

Med verksamhetens nettokostnader avses kostnader minus intäkter i den löpande verksamheten hos nämnder och styrelser samt avskrivningar av anläggningstillgångar.

	Bokslut 2007	Prognos 2008	Budget 2009	Plan 2010	Plan 2011
Nettokostnader, Mkr	278,6	280,5	278,0	278,9	279,3

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning (Mkr)

	Bokslut 2007	Prognos 2008	Budget 2009	Plan 2010	Plan 2011
Skatteintäkter	153,8	155,1	162,6	167,4	173,1
Generella statsbidrag/ Utjämningsbidrag	123,8	128,2	122,8	118,4	115,6
Totalt	277,6	283,3	285,4	285,8	288,7

Prognosen för skatteintäkter och utjämningsbidrag, är att de ökar under planperioden med 0,4 Mkr mellan 2009 - 2010 och med 2,9 Mkr mellan 2010 - 2011.

Nettokostnadsutveckling

Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och utjämningsbidrag visar hur stor del av intäkterna som går till den löpande verksamheten.

	Bokslut 2007	Prognos 2008	Budget 2009	Plan 2010	Plan 2011
Procent	102,0	99,0	97,4	97,6	96,7

Under planperioden används 96,7-97,6 procent av skatteintäkterna och utjämningsbidrag direkt till driften av kommunens verksamheter. I en sund ekonomi finns en följsamhet mellan nettokostnadsökningen jämfört med skatteintäktsökningen. Nettokostnaderna bör inte öka mer än skatteintäkterna. Procentsatsen **bör ligga kring 98 procent** för att ha en ekonomi i balans och klara kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning.

Nettokostnadernas (exkl. avskrivningar) andel av skatteintäkter och statsbidrag

Kommunens målsättning är att högst 95 procent av skatteintäkter och utjämningsbidrag exklusive avskrivningar skall användas till verksamhetens nettokostnader. Detta mål ger utrymme för ökade investeringar, pensionsavsättningar samt en förbättring av det egna kapitalet, vilket är nödvändigt om man ska klara kommunens krav på god ekonomisk hushållning.

	Bokslut 2007	Prognos 2008	Budget 2009	Plan 2010	Plan 2011
Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och statsbidrag, %	95,0	93,8	91,8	92,0	91,1

Investeringar

Nettoinvesteringarnas andel av skatteintäkter och statsbidrag framgår av nedanstående tabell. Målet är att denna långsiktigt inte skall överstiga sex procent. Tabellen visar att målet inte uppnås under planperioden för åren 2008 och 2009. Däremot uppnås målen år 2010.

	Bokslut 2007	Prognos 2008	Budget 2009	Plan 2010	Plan 2011
Nettoinvesteringar, Mkr	20,0	44,4	19,0	25,4	29,7
Nettoinvesteringar, andel av skatteintäkter och statsbidrag, %	7,2	15,7	6,7	8,9	10,2

Årets resultat

För planperioden 2009 – 2011 klarar kommunen balanskravet, att årets resultat skall vara större än noll.

	Resultat 2007	Prognos 2008	Budget 2009	Plan 2010	Plan 2011
Årets resultat i Mkr	+ 3,3	- 1,7	+ 7,4	+ 6,8	+ 9,4

Soliditetsutvecklingen

Soliditeten är det viktigaste måttet på kommunens ekonomiska styrka på lång sikt. Det anger hur stor del av de totala tillgångarna som kommunen finansierat med egna medel, det vill säga det egna kapitalet i förhållande till de totala tillgångarna. Faktorer som påverkar soliditeten är resultatutvecklingen och tillgångarnas förändring.

	Resultat 2007	Prognos 2008	Budget 2009	Plan 2010	Plan 2011
Soliditeten i %	69,7	66,11	64,0	64,0	64,0

Soliditeten för planperioden är relativt svår att prognostisera, men kommer troligtvis att ligga stilla kring 64 procent under planperioden.

Upplåning

Kommunens låneskuld har under 2008 ökat med 31,0 Mkr. Nya lån på 42 Mkr har tagits för finansiering av om och tillbyggnad av Särkivaaragården. Lösen av två gamla lån, ett på 6 Mkr samt ett på 5 Mkr har gjorts under år 2008.

Skuldsättningsgrad

Skuldsättningsgraden beräknas ligga runt 36 procent under perioden.

Betalningsberedskap på kort sikt

Ett sätt att mäta kommunens betalningsförmåga på kort sikt är rörelsekapitalets storlek. Rörelsekapitalet är skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Ett tecken på god betalningsberedskap visar ett rörelsekapital som överstiger noll. Kommunens rörelsekapital var 83,1 Mkr vid årsbokslutet 2007. Kommunens rörelsekapital beräknas ligga runt 80 Mkr under planperioden.

Finansnetto – ränterisk

Skillnaden mellan räntekostnader och ränteintäkter utgör finansnetto. Ett positivt finansnetto innebär att ränteintäkterna överstiger räntekostnaderna. Måttet är negativt om kommunen har stor låneskuld. Övertorneå kommuns finansnetto består av räntekostnader, ränteintäkter samt poster bokförda på extern kapitalförvaltning. Sedan 1998 har kommunen extern kapitalförvaltare av våra likvida medel. Idag är det Carnegie kapitalförvaltare. Ett negativt finansnetto minskar utrymmet för kommunens verksamheter. Kommunens riskexponering för ränteförändringar ökar vid hög upplåning. Räntan har under år 2008 stigit från 3,4 procent till 5,1 procent. Denna räntehöjning samt att kommunens låneskulder har ökat med 31,0 Mkr har gjort att räntekostnaderna har ökat med 1 570 Tkr jämfört med kostnaderna vid årets början år 2008. Kommunen prognostiserar för planperioden ett finansnetto som är plus minus noll.

	Bokslut 2007	Prognos 2008	Budget 2009	Plan 2010	Plan 2011
Finansnetto, Mkr	+ 4,3	- 4,5	0	0	0

Borgensåtaganden

Kommunens borgensåtaganden är i huvudsak gentemot det kommunala bostadsföretaget, vilket uppgår till 104 Mk per den 31 augusti 2008. Det totala borgensåtagandet beräknas till 118 Mkr vid årsskiftet 2008. Borgensåtagandena beräknas minska något under planperioden.

Pensionsåtaganden

Kostnaderna för kommunens pensionsutbetalningar beräknas öka med i snitt 700 Tkr per år fram till 2010 för att därefter öka med 200 Tkr.

	Bokslut 2007	Prognos 2008	Budget 2009	Plan 2010	Plan 2011
Pensionskostnader, Mkr	4,5	5,6	5,9	6,6	6,8

Balanskravet

Enligt Kommunallagen 8 kap 5 § ska budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna (visst undantag medgives). Vidare anges att om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstiger intäkterna, ska det negativa resultatet regleras och det redovisade egna kapitalet återställas, under de närmaste följande tre åren. För att Övertorneå kommun skall uppnå god ekonomisk hushållning skall de finansiella målen, verksamhetsmässiga målen och visionsmålen uppnås som anges under rubriken god ekonomisk hushållning i detta dokument.

Kommentar till den finansiella analysen

De av kommunstyrelsen fastställda nettodrifframarna innebär att kommunen uppnår balanskravet för åren 2009 - 2011. För budgetåret 2009 kan följande nämnas:

- Kommunen kommer att erhålla ett högre utjämningsbidrag för LSS än vad som var känt i april när kommunstyrelsen antog det preliminära nettodrifframarna till nämnder och styrelser. Kommunen räknade med ett bidrag på 1 628 kronor per invånare. Kommunen kommer att få ett bidrag på 2 297 kronor per invånare.
- Utjämningsbidraget för skatteintäkterna beräknas bli 1,4 Mkr lägre för år 2009 än beräkningarna gjorda i april.
- Invånarantalet har minskat snabbare än det prognostiserade, vilket medför lägre utjämningsbidrag i och med att bidragets storlek är förknippat med antalet invånare. Prognosen i april var att invånarantalet per den 1 november 2008 skulle vara 5 020 invånare. Invånarantalet i kommunen var 4 989 personer den 1 november 2008.
- Arbetsgivaravgiften sänks med 1 procentenhet, vilket motsvarar 1 524 Tkr lägre kostnader för kommunen beräknat på 2009 års löner.
- Årets resultat för år 2009 på + 8 400 Tkr är 5,5 Mkr högre än vad kommunen behöver enligt det finansiella målet att årets resultat skall uppgå till 1 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag.
- I samband med upprättande av delårsrapporten, framkommer att nämnder/styrelsers prognostiserade nettokostnader för år 2008 är 856 Tkr för höga jämfört med budgetanslagen. Detta är en minskning av budgetunderskottet med 2 815 Tkr sedan budgetuppföljningen efter ett tertial (januari – april). I och med att finansieringssidan visar en stor negativ budgetavvikelse – 6 572 Tkr, kommer kommunen inte att klara kommunalagens balanskrav.
- Kommunens nettoinvesteringsvolym ligger på en alldeles för hög nivå om det finansiella målet för investeringsverksamheten skall uppnås. År 2008 är prognosen för nettoinvesteringsvolymen 44,4 Mkr till detta skall läggas ytterligare ca 4,0 Mkr. Detta avser påbörjade men inte slutförda projekt under 2008. För åren 2009 - 2011 är förslagen till nettoinvesteringar 19,0 Mkr för år 2009, 25,4 Mkr för år 2010 och 29,7 Mkr för år 2011. För att kommunen skall uppnå det uppsatta finansiella målet att investeringsvolymen inte får överstiga sex procent av skatteintäkter och generella statsbidrag/utjämningsbidrag måste nettoinvesteringsbudgeten prutas med i runda tal 23 Mkr för flerårsplanen 2009 – 2011.

Drift- och investeringsredovisning

Driftredovisning

Med driftbudget avses nettokostnader för den löpande verksamheten hos kommunfullmäktige, revision och nämnder/styrelser.

Kommunfullmäktiges fastställda drifframar för år 2009 uppgår till 250 670 Tkr exklusive kapitalkostnader och löneökningar. Siffran till höger visar förändringar gentemot budgeten 2008.

Nämnd/styrelse (motsv.) Tkr	Nettodriftsram 2009 (exkl. löneökn. och kapitalkostn.)	
Kommunfullmäktige	300	-300
Revision	720	0
Överförmyndare	350	0
Kommunstyrelse	42 300	-3 010
Miljö- och byggnadsnämnd	3 000	+ 820
Kultur- och fritidsnämnd	10 300	- 100
Barn- och utbildningsnämnd	96 850	-1 250
Socialnämnd	96 850	+ 3 350
SUMMA	250 670	-490

I miljö- och byggnadsnämndens nettodriffram för 2009 ingår övertagandet av bostadsanpassningsbidraget från kommunstyrelsen.

Investeringsverksamhet 2009-2011

För att säkerställa en stabil ekonomi finns målet att investeringsvolymen inte får överstiga sex procent av skatteintäkter och generella statsbidrag/utjämningsbidrag, dvs. 17,1 – 17,2 Mkr per år under planperioden 2009 – 2011. Prognosen som är gjord för investeringsvolymen för 2008 i samband med delårsbokslutet per 2008-08-31, pekar på en nettoinvestering om 44,4 Mkr eller 15,7 procent av skatteintäkter och utjämningsbidrag. Investeringsbudgeten för år 2009 ligger på 19,1 Mkr, 2010 är siffran 25,4 Mkr och för år 2011 handlar det om 29,8 Mkr. Hur mycket som kan investeras beror på vilket ekonomiskt utrymme som kommunen förfogar över. Investeringsplanen påverkas av det ekonomiska utrymmet och hur tidigare investeringar finansierats.

Övertorneå kommuns soliditet och skuldsättningsgrad är relativt goda i jämförelse med övriga kommuner i länet och landet. För åren 2003-2007 har nettoinvesteringarna i genomsnitt varit 17,5 Mkr eller 4,5 procent av de totala intäkterna. Procentsatsen på 4,5 ligger över den norm på 2,5 till 3,0 procent som tillämpas för kommuner med stagnerad befolkningsutveckling, d.v.s kommuner som har en utveckling sämre än – 5,0 procent den senaste tio åren (finansiellt nyckeltal framtaget av analystidningen kommunexperten). Befolkningsförändringen de senaste tio åren för Övertorneå kommun är – 13,9 procent. Det finns en tendens att Övertorneå kommun drar på sig för stora drift- och underhållskostnader eller investerar ihjäl sig.

Budgetprognosen per 2008-08-31 samt verksamhetsplanen åren 2009-2011 visar en nettoinvestering som ligger i snitt på 29,7 Mkr per år. Det är drygt 12 Mkr för mycket varje år om kommunen skall leva upp till sitt finansiella mål att investeringsvolymen inte skall överstiga sex procent av skatteintäkter och generella statsbidrag/utjämningsbidrag. Nämnder/styrelser har historiskt haft svårt att följa fullmäktiges beslut om regler för redovisning av inventarier. Detta har medfört att kommunen sammanförts små inventarieinköp till ett gemensamt investeringskonto benämnt inventarier kommunal verksamhet. Anslagen till detta investeringskonto uppgår till 600 Tkr för år 2009, och 550 Tkr för år 2010. Investeringsplanen för åren 2009-2011 med budget 2009 inrymmer följande förslag på större satsningar:

- Till konton va-investeringar i kommunen avsätts 1,5 Mkr år 2009, och för åren 2010-2011 avsätts ytterligare 2,2 Mkr
- För ombyggnad boende Särkivaaragården har avsatts totalt 40,5 Mkr under åren 2006-2008. För år 2009 avsätts ytterligare 6,5 Mkr
- För satsning på utbyggnad av datanät/bredband avsätts 0,9 Mkr år 2009 och 1,0 Mkr år 2010. Totalt 1,9 Mkr för år 2009-2010
- Till en ny konstgräsplan avsätts 3,0 Mkr år 2011
- Till investeringar i vägar inklusive GC-vägar avsätts 2,0 Mkr år 2009 och 7,7 Mkr år 2010 samt 6,0 Mkr år 2011. Totalt avsätts 15,7 Mkr under åren 2009-2011
- För nyanläggning på Luppioberget har avsatts totalt 5,0 Mkr under åren 2007-2008. År 2011 avsätts ytterligare 7,5 Mkr
- Reparation av sim- och sporthall i Övertorneå sker med 6,0 Mkr under planperioden.
- För ny serveringsbyggnad i Ruskola (Ruskolabacken) avsätts 1,0 Mkr år 2011
- För investering i ny bokbuss avsätts 1,2 Mkr år 2010
- För anpassning/upprustning av fastigheter/lokaler budgeteras 3,5 Mkr år 2009, 8,0 Mkr 2010 och 5,5 Mkr år 2011
- För upprustning av Hedenäsets sim- och motionshall har det budgeterats 2,9 Mkr för år 2011

Slutkommentar

De intäkter kommunen får in under de kommande åren via skatter, bidrag och avgifter, utgör ett "tak" för de ambitioner som uppställs, sannolikt finns dock skäl att planera för en verksamhet som ligger en bit under detta "tak". Det innebär att ekonomin alltid är överställd verksamheten.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta:

att fastställa skattesatsen oförändrad till 21,53 kronor per skattekrona för år 2009.

att fastställa budget för år 2009 och flerårsplan 2010-2011.

att fastställa anslagsbindningen på nämnds nivå och att nämnderna medges rätt att omdisponera medel inom kommunbidraget per nämnd/förvaltning, gäller även investeringsbudget.

att plan 2009 – 2011 skall utgöra underlag för kommande års budgetberedning.

att de av riksdagen antagna regler om en god ekonomisk hushållning skall gälla.

att uppmärksamma nämnderna på att de ekonomiska förutsättningarna kan försämrats framledes varför strukturella förändringar kan vara nödvändiga och att ramen för 2010-2011 därför är preliminär.

ÖVERTORNEÅ KOMMUN
Budget 2009 samt flerårsplan 2010 - 2011

VERKSAMHETSPLAN I SIFFROR

- * Driftbudget/plan
- * Resultatbudget/plan
- * Finansieringsbudget/plan
- * Balansbudget/plan

DRIFTBUDGET/PLAN 2009-2011 FÖRSLAG

Nettokostnader per nämnd/styrelse i tusental kronor (Tkr)

Styrelse/ Nämnd	Redovisning 2007	Budget 2008	Prognos 2008	Budget 2009	Förslag	
					Plan 2010	Plan 2011
Ramar exkl kapitalkostnader	Inklusive löneökning					
Kommunfullmäktige	639	600	600	300	300	350
Revision	644	720	720	720	720	720
Överförmyndare	512	350	400	350	350	350
Kommunstyrelse	50 148	45 310	44 191	42 300	42 300	42 300
Miljö- och byggnadsnämnd	2 231	2 180	2 499	3 000	3 000	3 000
Kultur- och fritidsnämnd	10 428	10 400	10 488	10 300	10 300	10 300
Barn- och utbildningsnämnd	100 601	98 100	101 474	96 850	96 850	96 850
Socialnämnd	95 831	93 500	99 770	96 850	96 850	96 850
Summa	261 034	251 160	260 142	250 670	250 670	250 720
Kapitalkostnader	27 294	26 298	27 202	28 683	28 900	28 900
Diff personalförs.	- 1 803	-	-	-	-	-
Totalt	286 525	277 458	287 344	279 353	279 570	279 620

RESULTATBUDGET/PLAN 2009-2011 FÖRSLAG (Tkr)

Text Belopp i Tkr	Redovisning 2007	Budget 2008	Prognos 2008	Förslag		
				Budget 2009	Plan 2010	Plan 2011
Driftbudgetens nettokostnader	- 286 525	- 277 458	- 287 344	- 279 353	- 279 570	- 279 620
Löneökningsanslag	0	- 10 200	0	- 5 500	- 5 600	- 5 600
Pensioner, utbetalningar	- 4 535	- 5 600	- 5 600	- 5 900	- 6 600	- 6 800
Återförda kapitalkostnader	27 294	26 298	27 202	28 683	28 900	28 900
Avskrivningar	- 14 842	- 14 370	- 14 723	- 15 930	- 16 100	- 16 200
Verksamhetens nettokostnader	- 278 608	- 281 330	- 280 465	- 278 000	- 278 970	- 279 320
Skatteintäkter	153 845	155 800	155 094	162 600	167 400	173 100
Generella statsbidrag och utjämningsbidrag	123 727	129 700	128 214	122 800	118 400	115 600
Finansiella intäkter	6 034	2 900	1 930	3 530	3 630	3 630
Finansiella kostnader	- 1 735	- 3 030	- 6 440	- 3 530	- 3 630	- 3 630
Resultat före extraordinära poster	3 263	4 040	- 1 667	7 400	6 830	9 380
Årets resultat	3 263	4 040	- 1 667	7 400	6 830	9 380

FINANSIERINGSBUDGET/PLAN 2009-2011 FÖRSLAG (Tkr)

Text Belopp i Tkr	Förslag					
	Redovisning	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
	2007	2008	2008	2009	2010	2011
Årets resultat	+ 3 263	+ 4 040	- 1 667	+ 7 400	+ 6 830	+ 9 380
Justering avskrivningar	+ 14 842	+ 14 370	+ 14 723	+ 15 930	+ 16 100	+ 16 200
Justeringsposter	+ 8 029	+ 30	+ 3 374	0	0	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten	+ 26 134	+ 18 440	+ 16 430	+ 23 330	+ 22 930	+ 25 580
Kassaflöde från investeringsverksamheten	- 20 022	- 52 375	- 44 400	- 19 050	- 25 450	- 29 750
Nyupptagna lån	0	+ 40 000	+ 42 000	0	+ 2 520	+ 4 170
Amortering av lån	0	- 6 000	- 11 000	- 4 280	0	0
Ökning/minskning långfristiga fordringar	- 409	0	+ 597	0	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	- 409	+ 34 000	+ 31 597	- 4 280	+ 2 520	+ 4 170
Årets kassaflöde	+ 5 703	+ 35	+ 3 627	0	0	0

BALANSBUDGET/PLAN 2009-2011 FÖRSLAG (Tkr)

Belopp i Tkr	Bokslut 2007	Budget 2008	Prognos 2008	Budget 2009	Plan 2010	Plan 2011
Tillgångar						
Anläggningstillgångar	296 572	342 600	323 589	327 600	327 700	327 800
Omsättningstillgångar	142 751	132 800	137 200	142 300	142 500	142 700
Summa tillgångar	439 323	475 400	460 789	469 900	470 200	470 500
Eget kapital, avsättningar och skulder						
Eget kapital	306 099	308 100	304 432	305 000	305 500	306 000
Avsättningar för pensioner	9 818	9 400	10 310	10 800	11 300	11 800
Långfristiga skulder	63 800	97 800	94 800	94 800	92 000	90 000
Kortfristiga skulder	59 606	60 100	51 247	59 300	61 400	62 700
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	439 323	475 400	460 789	469 900	470 200	470 500

DRIFTRAM Belopp i tusental kronor (Tkr)	Budget 2008 Fastställd	Budget 2009 Förslag	Plan 2010 Förslag	Plan 2011 Förslag
Nettokostnader exklusive kapital- kostnader * prel. tilldelad ram av kommun- styrelsen	600	600	600	650
Nettokostnader exklusive kapital- kostnader * enligt förslag av nämnden/ styrelsen	600	600	600	650
Kapitalkostnader				
Summa	600	600	600	650
Nettokostnader exklusive kapital- kostnader * enligt förslag från budgetberedningen /kommunstyrelsen	600	300	300	350
Kapitalkostnader				
Summa ram	600	300	300	350

Kommunfullmäktige tillstyrker en ram för 2009 på 300 tkr.

Kommentarer till driftramen

Budgetförslaget baseras på att antalet kommunfullmäktigesammanträden blir 5/år under planperioden.

Verksamheternas idé och mål

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och har till uppgift att

- avgöra vilka verksamheter kommunen skall bedriva
- bevaka att nämnderna följer de av fullmäktige fastställda målen samt bevilja ekonomiska ramar för verksamheterna
- avgöra hur verksamheten totalt skall finansieras (skatter, lån, avgifter/taxor)
- avgöra hur den politiska organisationen skall se ut
- utse ledamöter och ersättare till nämnder/styrelser

Kommunfullmäktige består av 35 ledamöter med mandattiden november 2006 – oktober 2010.

Övergripande mål – kommunens vision

- kommunens neråtgående befolkningsutveckling skall brytas
- kommunen prioriterar positiv utveckling av arbetsmarknad, vård och omsorg samt utbildningsmöjligheter. Aktuell informationsteknologi skall nyttjas i kommunens utvecklingsarbete. En ekologisk grundsyn skall prägla alla verksamheter i Övertorneå kommun
- kommunens ekonomi skall vara fortsatt stark och balanserad med en effektiv hushållning av de samlade resurserna
- kommunen skall ge bra service i hela kommunen
- kommunen skall aktivt arbeta för att öka jämställdheten mellan kvinnor och män, med speciellt inriktade insatser till förmån för ungdomarna i kommunen
- ökad samverkan skall eftersträvas med kommuner i Sverige, Norge och Finland
- kommunen skall sträva efter att det svenska EU-medlemskapets fördelar nyttjas för kommunens utveckling

REVISION

DRIFTRAM Belopp i tusental kronor (Tkr)	Budget 2008 Fastställt	Budget 2009 Förslag	Plan 2010 Förslag	Plan 2011 Förslag
Nettokostnader exklusive kapitalkostnader * prel. tilldelad ram av kommunstyrelsen	720	720	720	720
Nettokostnader exklusive kapitalkostnader * enligt förslag av nämnden/styrelsen	720	720	720	720
Kapitalkostnader				
Summa	720	720	720	720
Nettokostnader exklusive kapitalkostnader * enligt förslag från budgetberedningen/kommunstyrelsen	720	720	720	720
Kapitalkostnader				
Summa ram	720	720	720	720

Kommunfullmäktige tillstyrker 720 tkr i anslag för år 2009.

Kommentarer till driftramen

Kommunallagens regler för kommunal revision, föreskriver att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde. Vidare skall den kommunala revisionen även omfatta den verksamhet som bedrivs i de kommunala företagen (samordnad revision).

Kommunallagens regler om revision anger att kommunen fr.o.m. år 2007 skall ha minst fem revisorer för granskning av kommunens verksamhet. Kommunfullmäktige har 2006-12-18 beslutat att fastställa föreliggande förslag till nytt revisionsreglemente för Övertorneå kommuns revisorer att gälla fr.o.m. 2007-01-01 med den ändringen att lydelsen under rubriken Revisorernas organisation 1 § ändras från ”Revisorer väljes till det antal kommunfullmäktige bestämmer, dock minst fem.” Kommunfullmäktige väljer fem revisorer.”

Övergripande mål

Revisorerna skall på fullmäktiges uppdrag pröva den verksamhet som bedrivits av styrelser och nämnder samt fullmäktigeberedningar. Revisorerna skall därvid utröna om kommunmedborgarnas intressen av effektivitet och säkerhet i kommunen är tillgodosedda.

Revisionen granskar i den omfattning som följer av god revisionssed, all den verksamhet som bedrivs inom styrelsernas och nämndernas verksamhetsområden. Revisionen skall genom fullmäktige tillse att kommunmedlemmarna tillförsäkras oberoende och självständiga utvärderingar av verksamheten. Utvärderingarna skall syfta till att identifiera problem, ge impulser till förbättringar och omprövningar av pågående verksamhet.

Verksamhetens idé och mål

Revisionen består av förvaltningsrevision och redovisningsrevision. Förvaltningsrevision syftar till att utröna om verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, samt att den styrning och uppföljning som utövas inom nämnderna är tillräcklig för verksamheternas effektiva bedrivande.

Redovisningsrevision syftar till att utröna om de årliga räkenskaperna är rättvisande och om bland annat den förmögenhetsskyddande kontrollen som utövas i nämnderna är tillräcklig.

ÖVERTORNEÅ KOMMUN
ÖVERFÖRMYNDARE

VERKSAMHETSPLAN
2009-2011 med
BUDGET 2009

DRIFTRAM Belopp i tusental kronor (Tkr)	Budget 2008 Fastställd	Budget 2009 Fastställd	Plan 2010 Förslag	Plan 2011 Förslag
Nettokostnader exklusive kapitalkostnader * prel. tilldelad ram av kommunstyrelsen	350	350	350	350
Nettokostnader exklusive kapitalkostnader * enligt förslag av nämnden/ styrelsen	350	350	350	350
Kapitalkostnader				
Summa	350	350	350	350
Nettokostnader exklusive kapitalkostnader * enligt förslag från budgetberedningen/ kommunstyrelsen	350	350	350	350
Kapitalkostnader				
Summa ram	350	350	350	350

Kommunfullmäktige tillstyrker en ram på 350 tkr för år 2009.

Verksamhetsbeskrivning

Överförmyndaren har till uppgift att

- Årligen granska förmyndares, förvaltares och gode mäns förvaltning samt utföra tillsyn.
- Behandla och utreda nya inkommande behov av förvaltning
- Årligen gå igenom alla akter, granska räkenskaper samt tillstyrka arvoden för förmyndare och godemän

Verksamheten styrs till stor del av gällande lag och föräldrabalken samt kommunförbundets rekommendationer.

I uppgifterna ingår vidare

- Påskriva/granska bouppteckningar, arvskiften och försäljningar av fastigheter för omyndiga och övriga huvudmän
- Ge service/hjälp åt människor i vissa frågor vad gäller placeringar av dagliga medel samt vara behjälpliga i övrigt
- Vägleda personer vid behov av hjälp och även i vissa fall utskriva fullmakter
- Delta i kurser samt fortlöpande inläsa nya regler och lagar för verksamheten
- Årligen medverka i den inspektionen som görs av Länsstyrelsen
- Ha fastställd mottagningstid en gång per vecka

DRIFTRAM Belopp i tusental kronor (Tkr)	Budget 2008 Fastställd	Budget 2009 Förslag	Plan 2010 Förslag	Plan 2011 Förslag
Nettokostnader exklusive kapitalkostnader * prel. tilldelad ram av kommunstyrelsen	45 310	45 800	45 800	46 300
Nettokostnader exklusive kapitalkostnader * enligt förslag av nämnden/ styrelsen	45 310	45 800	45 800	46 300
Kapitalkostnader	14 155	14 234	14 234	14 234
Summa	59 465	60 034	60 034	60 534
Nettokostnader exklusive kapitalkostnader * enligt förslag budgetberedningen/kommunstyrelsen	44 310	42 300	42 300	42 300
Kapitalkostnader	14 155	14 234	14 234	14 234
Summa ram	59 465	56 534	56 534	56 534

Kommunfullmäktige tillstyrker en ram för år 2009 på 42 300 tkr exkl kapitalkostnader.

Styrelsens ansvarsområden

Kommunstyrelsen svarar för ledning och samordning av kommunens angelägenheter. Styrelsen skall med uppmärksamhet följa de frågor som påverkar kommunens utveckling och ekonomi. Vidare har styrelsen i uppgift att utöva uppsikt över övriga nämnders verksamhet, bereda ärenden som skall behandlas av kommunfullmäktige samt ombesörja verkställighet av kommunfullmäktiges beslut där verkställighet ej uppdragits åt annan nämnd.

Kommunstyrelsen ansvarar för bl.a. följande sak- och verksamhetsområden

- Protokoll och sekretariat åt kommunfullmäktige, kommunstyrelse och valnämnd
- Övergripande informationsverksamhet
- Växel, arkiv och övriga interna servicefunktioner
- Näringslivs- och utvecklingsfrågor
- Turistfrågor
- Centrala IT-verksamheten
- Centrala ekonomifunktionen
- Bostadspolitiska åtgärder
- Kollektivtrafik
- Miljö och ekologi
- Kostförsörjning
- Kostnadsansvar för konsumentvägledning
- Vatten-, avlopps och avfallsfrågor
- Vägar och gator, vägbelysningar
- Översiktsplanering
- Park- och grönområden
- Personalpolitiska åtgärder
- Arbetsmarknadspolitiska åtgärder
- Centraliserad fastighetsförvaltning
- Kostnadsansvar för räddningstjänst
- Landsbygds- och glesbygdsservice

Övergripande mål

Kommunstyrelsens övergripande mål är att

- Övertorneå kommun ska vara föregångare inom ekologi, miljö och energi
- Skapa förutsättningar för ökad tillväxt
- Aktivt verka för ökad samverkan med övriga kommuner i närområdet

Ekonomiska mål

Kommunstyrelsen intar en särställning bland nämnderna i kommunens ekonomiska förvaltning, och ansvarar bl.a. för budget-, uppföljnings- och bokslutsprocesserna, den finansiella förvaltningen och medelsförvaltningen i övrigt samt kommunens bokföring och räkenskaper. Kommunstyrelsens viktigaste uppgift i detta avseende är att tillse att kommunen även framgent kan bibehålla en god ekonomi och därmed möjligheterna att förverkliga de politiska målsättningarna och säkerställa en varierad kommunal verksamhet av hög kvalitet.

Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för kommunens ekonomi och skall verka för att kommunens övergripande ekonomiska mål för verksamhetsperioden 2007-2009 uppnås;

1. Årets resultat skall utgöra minst en procent av kommunens intäkter av skatter och utjämningsbidrag
2. Den kommunala utdebiteringen skall vara oförändrad 21,53 per skattekrone
3. Soliditeten skall vara oförändrad under planperioden och vid inget tillfälle understiga 65 procent
4. Verksamhetens nettokostnader inklusive avskrivningar skall uppgå till högst 98 procent av skatteintäkter och statsbidrag
5. Till finansiering av investeringar avsätts motsvarande ca 6 procent av skatteintäkter och statsbidrag eller lika stort belopp som avskrivningarna utgör, beräknat som ett genomsnitt över hela planperioden
6. Lån skall i princip endast upptas för finansiering av sådana investeringar som genererar intäkter till verksamheten

Verksamhetsmål

Administration

Uppdrag

Kommunledningskontoret (kansli-, ekonomi-, personal- resp tekniska enheten) skall bereda kommunstyrelsens ärenden och ta fram beslutsunderlag, liksom ansvara för nämndssekretariat, diarium och arkiv för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och dess arbets- och personalutskott samt valnämnden. Kontoret skall ge service till allmänheten, förtroendevalda och kommunens förvaltningar samt verkställa beslut som fattats av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen.

Övergripande mål

- Administrativ snabbhet, god serviceanda ska ge nöjda kunder.
- Antalet årsarbetare i administrativa funktioner skall även i fortsättningen vara bland de lägsta per invånare i jämförelse med kommunerna i länet.

Verksamhetsmål 2009

- Årsredovisningen skall utarbetas i så god tid att kommunstyrelsen kan fastställa den senast under april månad.
- Förfrågningar skall besvaras inom sju arbetsdagar.
- Kommunens diarie- och förtroendemannasystem skall nyttjas optimalt.

Näringslivs- och utvecklingsverksamhet

Verksamhetsidé

Det lokala näringslivet är en viktig förutsättning för att skapa *det goda samhället*. Ett starkt och differentierat näringsliv bidrar till utveckling och välstånd. Tillsammans med lokala, regionala och centrala aktörer ska befintliga arbetstillfällen säkras. Goda förutsättningar för det lokala näringslivet utgör även grund för fler arbetstillfällen i kommunen.

Övergripande mål

- Samordna kommunens näringslivs- och tillväxtbefrämjande verksamhet
- Skapa ett bra näringslivsklimat i kommunen som präglas av ett ömsesidigt förtroende mellan företagen och kommunen

Verksamhetsmål 2009

- Under verksamhetsåret ska minst 12 nya företag registreras
- Antalet arbetstillfällen i befintliga företag ska öka med 20 personer
- I svenskt Näringslivs kommunranking ska Övertorneå ligga på 250e plats eller bättre
- Under verksamhetsåret ska 1 nationellt och 1 internationellt projekt genomföras
- Under verksamhetsåret ska arbetet med att införa tjänstegarantier ha påbörjats

Kollektivtrafiken

Verksamhetsidé

En god kollektivtrafikförsörjning skall upprätthållas och säkerställas, i första hand genom aktivt delägarskap i Länstrafiken i Norrbotten AB.

Övergripande mål

- Verka för ökad nyttjandegrad av kollektivtrafik
- Kommunens kollektivtrafik skall anpassas till det regionala stamnätet
- Näringslivets, utbildningsanordnarnas och invånarnas behov av arbetsresor skall prioriteras, likaså landstingets behovs av fungerande sjukresor

Verksamhetsmål år 2009

- Linje- och turtätheten skall anpassas till resandefrekvensen
- Kommunen skall aktivt delta i arbetet med en ny kostnadsfördelningsmodell för Länstrafikens verksamhet, liksom i omformningen av regionens linjenät

Kommunikation och marknadsföring

Verksamhetsidé

Kommunens information och marknadsföring skall bidra till en enhetlig, långsiktig och sammanhållen profilering av kommunen, såväl internt som externt. Informationen ska medverka till att stärka den lokala demokratin och öka medborgarnas möjlighet till att aktivt delta i kommunens verksamhet. Kommunens medborgare, medarbetare och andra grupper ska ha tillgång till aktuell, saklig och korrekt information om kommunens verksamheter.

Övergripande mål

- Kommunens information till kommunmedborgare, anställda och övriga intressenter ska vara
  - tydlig
  - trovärdig och ärlig
  - offensiv och begriplig
  - lättillgänglig och målgruppsanpassad
- Nämnder och styrelser ska ansvara för produktion av information och ta initiativ till informationsinsatser
- Fortsatt samarbete med andra intressenter i syfte att utveckla marknadsföringen av kommunen. Genom större delaktighet skall kommunens imageprofil stärkas
- Kommunen ska arbeta utifrån fastställd marknadsföringsstrategi som bygger på kärnvärdena gästfrihet, sisy, enkelhet, natur och kultur inom de tre delområdena;
  - 1) Fördelarna av att bo, leva och verka i Övertorneå
  - 2) Det goda livet för företagare
  - 3) Det goda livet för besökare

Verksamhetsmål år 2009

- Regelbunden kommunal information till kommunmedborgarna genom tidningen "Det goda livet" och kommunsidor
- Utveckling av kommunens intranät
- Respektive förvaltning vidareutvecklar förvaltningsspecifik information på kommunens hemsida
- Presentationsmaterial om kommunen ska finnas tillgängligt via kommunens hemsida, CD-version och i tryckt format
- Bildarkiv på kommunens hemsida utvecklas
- Kommunal information till allmänheten via lokal-TV vidareutvecklas
- Minst 15 företag/organisationer/föreningar använder det goda livet i sin marknadsföring.
- Fortsatt arbete för utveckling till 24-timmarsnyndighet

IT-verksamhet

Verksamhetsidé

Nyttjande av IT-stöd som ett hjälpmedel för att kunna upprätthålla en kostnadseffektiv och ändamålsenlig förvaltningsverksamhet.

Övergripande mål

- Verka för digital allemansrätt
- IT-stödet inriktas på lokal bearbetning
- Största möjliga egna kompetens skall eftersträvas
- Strategiska överväganden skall göras av särskilt utsedd IT-grupp
- Arbetsmiljön skall utformas genom användarnas önskemål, medicinska krav, tillgängliga tekniska och organisatoriska lösningar samt bevakning av centrala normer för IT-användning

Verksamhetsmål år 2009

- Arbetet för en gemensam och väl definierad teknisk plattform. Plattformen ska vara säker och ha hög tillgänglighet. Alla komponenter ska tillsammans utgöra en väl fungerande helhet så att framtida organisatoriska förändringar underlättas.
- Fortsätta arbetet med utveckling av kommunens IT-system bl.a. byte av e-post systemet, Virtualisering av servers, byte av hårdvara och mjukvara för säkerhetskopiering av data.
- Deltagande i projekt **plattform Lumiora** med kartläggning och inventering av vita fläckar ”områden som saknar datakommunikation” samt Robusthet Noder etc. samt mindre utbyggnader av datanät.
- Flytt av stadsnäts noden från central noden till folkhögskolan.
- Utöka Fjärrsupport till användarna

Verksamhetsmål år 2010

- Fortsatt Virtualisering av servers
- Verka för digital allemansrätt
- Deltagande i kommande bredbands projekt till orter som saknar eller har bristfällig datakommunikation.
- Delta i införandet av nationella 24h myndigheten.

Säkerhet och risk

Verksamhetsidé

Kommunen skall aktivt arbeta för att möta det ökade områdesansvaret för extraordinära händelser och vardagsolyckor. Fokus skall läggas på arbetet med att minska sårbarheten i den egna verksamheten och att säkerställa en god förmåga att hantera krissituationer i fredstid. Särskilt fokus skall läggas på arbetet med att aktivt förebygga risker och vardagsolyckor i samhället.

Övergripande mål

- o Skapa ett säkrare och tryggare samhälle bl.a. genom aktiva riskhanteringsgrupper inom kommunens förvaltningar.
- o Säkerställa en effektiv krisledningsorganisation med erforderliga nätverk inom kommunen, i närområdet och inom regionen.

Verksamhetsmål 2009

- o Fortsätta arbetet med etablering och inarbetning av den kommunala riskhanteringsgruppen.
- o Uppdatera och revidera kommunens risk- och sårbarhetsanalys.
- o Skapa ett nätverk för hantering av extraordinära händelser tillsammans med lokala och regionala aktörer.
- o Utbildning och ledningsövning med primärt kommunens krisledningsnämnd.

Personalpolitik

Personalenheten skall verka för att anställda inom Övertorneå kommun har möjlighet till

- o Personlig utveckling och tillfredsställelse i arbetet
- o God arbetsmiljö
- o Lika rätt för kvinnor och män i fråga om arbete, arbetsvillkor och utvecklingsmöjligheter

Personalenheten skall arbeta förvaltningsövergripande i frågor som

- lönepolitik
- företagshälsovård
- rehabiliterings- och anpassningsåtgärder
- arbetsmiljöfrågor
- arbetsrätt

Personalenheten ansvarar även för samtliga arbetsmarknadspolitiska program samt återvinningen och sysselsättningsverkstaden.

Mål för verksamheten

Personalenheten skall under verksamhetsperioden

- utveckla lönepolitiken
- arbeta för jämställda löner
- arbeta aktivt med systematiskt arbetsmiljöarbete
- arbeta med personalförsörjningsfrågor

Mål för år 2009

- o Totala sjukfrånvaron ska uppgå högst till 5 %
- o Kvalitetssäkra det systematiska arbetsmiljöarbetet
- o Göra en lönekartläggning

Det personalpolitiska utvecklingsarbetet skall ske i samverkan mellan förtroendevalda, chefstjänstemän, anställda och fackliga organisationer.

Teknisk försörjning

Verksamhetsidé

Att tillhandahålla teknisk försörjning till de som bor eller vistas i kommunen till en lägre kostnad än för andra alternativ med likvärdig kvalitet. Verksamheten skall präglas av en ekologisk grundsyn. Tekniska enheten ska vara en attraktiv arbetsplats med delaktiga medarbetare, en professionell beställare, utförare och samarbetspartner

Verksamhetsmål år 2009

- Att upprätta ett fungerande system för felanmälan via kommunens hemsida.
- Att förbättra och tydliggöra kundservicefunktionen.
- Att utveckla ett fungerande GIS-system för verksamheterna.
- Att samordna kostförsörjningen i hela kommunen
- Att ta fram en långsiktig kommunövergripande grönplan.
- Att ta fram energideklarationer för kommunala fastigheter
- Att implantera kvalitetssystem inom lokalvården för bedömning och mätning av städresultat och – kvalitet.

DRIFTRAM Belopp i tusental kronor (Tkr)	Budget 2008 Fastställd	Budget 2009 Förslag	Plan 2010 Förslag	Plan 2011 Förslag
Nettokostnader exklusive kapital- kostnader * prel. tilldelad ram av kommun- styrelsen	2 180	3 680*	3 680	3 680
Nettokostnader exklusive kapital- kostnader * enligt förslag av nämnden/ styrelsen	2 180	3 680**	4 000**	4 000**
Kapitalkostnader	0	0	0	0
Summa	2 180	3 680**	4 000**	4 000**
Nettokostnader exklusive kapital- kostnader * enligt förslag från budget- beredningen/kommunstyrelsen	2 180	3 000	3 000	3 000
Kapitalkostnader	0			
Summa ram	2 180	3 000	3 000	3 000

Kommunfullmäktige tillstyrker en ram på 3 000 tkr för år 2009.

Kommentarer till driftramen

* 1 500 Tkr avser överföring av verksamhetsansvar för bostadsanpassningsbidrag från kommunstyrelsen.

** 1 500 Tkr avser bostadsanpassningsbidrag

Miljö- och byggnadsnämndens driftram *exklusive* bostadsanpassningsbidrag begärs utökad till 2 500 Tkr år 2010 och 2 500 Tkr år 2011 för att kunna anställa säsongsarbetare under somrarna 2010 och 2011 för inventering och uppföljning av enskilda avloppsanläggningar.

ANSVAR SOMRÅDEN

Miljö- och byggnadsnämndens ansvarsområde kan delas upp i tre verksamhetsområden med följande arbetsuppgifter:

1. *Miljö- och hälsoskyddsnämnd*, som skall fullgöra kommunens uppgifter inom miljö-, hälso- livsmedels- och naturvårdsområden.
2. *Byggnadsnämnd*, som skall fullgöra kommunens uppgifter inom plan- och byggväsendet.
3. *Trafiknämnd*, som skall meddela lokala föreskrifter om trafik, transporter och kommunikationer, pröva frågor om undantag från lokala föreskrifter samt pröva frågor om parkeringstillstånd.

Miljö- och byggnadsnämnden har 2008-08-13, § 72 efterlyst ett fullmäktigebeslut som klarlägger vilken politisk nämnd som ansvarar för bostadsanpassningsärenden framöver.

Övergripande mål

Miljö- och byggnadsnämndens målsättning är att åstadkomma en långsiktigt hållbar utveckling. I detta begrepp inbegripes att:

- uppnå en god byggnadskultur och landskapsmiljö
- uppnå en god hälsa för människor och djur, och en intakt naturmiljö
- uppfylla de lokala och nationella miljömålen inom en generation
- åstadkomma säkerhet i trafiken för alla slags trafikant.

Verksamhetsmål för 2009

Samhällsplanering

- Revidera/upprätta detaljplaner efter behov.

Bygglov

- Max 2 veckors handläggningstid för ärenden som kan beslutas på delegation.

Trafikfrågor

- Medverka till att genomföra trafiksäkerhetsåtgärder i samverkan med bl. a Vägverket.
- Informera om trafikregler, droger och bilkörning/skoterkörning etc.
- Medverka i trafiksäkerhetsgrupp som har startats upp av NTF.
- Revidera lokala trafikföreskrifter i enlighet med Vägverkets rikstäckande vägdatabas.

Naturresurser/Naturvård

- Fortsätta med att inhämta naturvårdsombudets yttrande gällande exempelvis remisser i skogsbruksärenden.

Miljöskydd

- Genomföra tillsyn på tillståndspliktiga (B) och anmälningspliktiga (C) objekt, 10 objekt/år.
- Följa upp kommunala avloppsanläggningar under 2009 och enskilda avloppsanläggningar under perioden 2010 – 2011 och se till att bristfälliga anläggningar åtgärdas.

Livsmedel

- En tredjedel av kommunala dricksvattenanläggningar skall vara registrerade/godkända under 2009 och alla senast 2011.
- Övriga kommunala livsmedelsanläggningar skall vara registrerade/godkända under 2009.

Hälsoskydd

- Tillsyn i samband med händelsestyrda ärenden.

DRIFTRAM Belopp i tusental kronor (Tkr)	Budget 2008 Fastställd	Budget 2009 Förslag	Plan 2010 Förslag	Plan 2011 Förslag
Nettokostnader exklusive kapital- kostnader * prel. tilldelad ram av kommun- styrelsen	98 100	98 850	98 850	98 850
Nettokostnader exklusive kapital- kostnader * enligt förslag av nämnden/ styrelsen	98 100	98 850	98 850	98 850
Kapitalkostnader	<u>4 915,5</u>	<u>4 430</u>	<u>4 430</u>	<u>4 430</u>
Summa	103 015,5	103 280	103 280	103 280
Nettokostnader exklusive kapital- kostnader * enligt förslag från budget- beredningen/kommunstyrelsen	97 000	96 850	96 850	96 850
Kapitalkostnader	<u>5 312,3</u>	<u>4 430</u>	<u>4 430</u>	<u>4 430</u>
Summa ram	102 312,3	101 280	101 280	101 280

Kommunfullmäktige tillstyrker en driftram för år 2009 på 96 850 tkr exklusive kapitalkostnader.

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

Ansvarsområde

Barn- och utbildningsnämnden svarar för förskola, förskoleklass, fritidshem, öppen förskola, familjedaghem, grundskola, sär- och träningskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och kommunal vuxenutbildning.

Vidare ingår uppgifter inom kommunala musikskolan, uppdragsutbildning, svenska för invandrare samt Högskoleförbundet Östra Norrbotten.

Förutom pedagogisk verksamhet och undervisning inom olika verksamhetsområden omfattar ansvaret även gemensam sakområdesadministration med kultur- och fritidsförvaltningen, skolskjutsar, viss måltidsverksamhet m.m.

UTVECKLINGSOMRÅDEN

Barn- och utbildningsnämnden vill, med skolan, bidra till att utveckla ”Det goda livet” i Övertorneå kommun. Alla skolformer inkluderande vuxenutbildningen skall vara en stimulerande och trygg miljö, där kunskaper och färdigheter utvecklas för ett livslångt lärande och förutsättningar ges för framtidstro och ett bra liv.

De utvecklingsområden som prioriteras i skolplanen under planperioden, för att nå de nationella mål som har satts upp för skolan, är:

- Inflytande och delaktighet
- Pedagogiskt arbete med företagsamhet och jämställdhet
- Språkutveckling och utveckling av matematisk kompetens
- Uppföljning, utvärdering och kvalitetsarbete
- Barn i behov av särskilt stöd
- Hälsa och fysisk aktivitet

På rektorsområdesnivå utarbetas arbetsplaner med mätbara tidsbundna mål för de prioriterade områdena.

FÖRSKOLA – FÖRSKOLEKLASS - FRITIDSHEM – GRUNDSKOLA

Verksamhetsidé

Genom samverkan mellan förskola, förskoleklass, fritidshem, grundsärskola och grundskola skapas förutsättningar att utveckla en helhetssyn på barnet från 1 till 16 år. Barn- och utbildningsnämnden förväntar sig och vill att olika delverksamheter samarbetar och utvecklas gemensamt med respekt för olika professioner.

Mångfald skall eftersträvas såväl när det gäller arbetssätt, arbetsformer och valmöjligheter i delaktighet med barn och föräldrar. Barnens/elevernas kreativitet och företagsamhet skall tillvaratas. Diskussioner om värdegrund skall genomsyra verksamheterna.

Mål/åtgärder

- Under planperioden skall alla som har behov av förskoleplats, erhålla en sådan inom tre månader.
- I det pedagogiska arbetet skall förskolan/skolan uppmuntra till nyfikenhet, kreativitet och företagsamhet och skapa öppenhet som tillåter olika arbetsätt och arbetsformer.
- Barn/elever i förskola och grundskola ges möjlighet till daglig rörelse/utevistelse och att detta under planperioden blir en naturlig del av skolarbetet.
- Elever som lämnar årskurs 3 skall kunna läsa, skriva och räkna, elever i årskurs 5 skall uppnå godkända resultat i nationella prov, samt elever som lämnar årskurs 9 skall ha godkända betyg.
- Verksamheterna skall stimulera till diskussion om könsroller och främja arbetet så att jämställdhet mellan könen uppnås.
- Stimulera barn och ungdomar att delta i undervisning i meänkieli/finska.

Verksamhetsmål år 2009

- Alla som har behov av förskoleplats skall erhålla en sådan inom tre månader.
- Arbeta med att integrera verksamheterna förskoleklass, fritidshem och lägre årskurser i grundskolan.
- Elever som lämnar årskurs 3 skall kunna läsa, skriva och räkna, elever i årskurs 5 skall uppnå godkända resultat i nationella prov och elever som lämnar årskurs 9 skall vara behöriga att börja på ett nationellt program på gymnasiet.
- I verksamheterna arbeta på ett sådant sätt att skillnaderna i slutbetyg i grundskolan mellan pojkar och flickor minskar.
- Företagsamhet i skolarbetet skall främjas i samverkan med näringslivet.

KOMMUNALA MUSIKSKOLAN

Verksamhetsidé

- Kommunala musikskolan skall stimulera till kulturella aktiviteter och till eget skapande.

Mål

- Att den frivilliga musikundervisningen bibehålls med hög kvalitet.
- Att under planperioden utveckla verksamheten.

Verksamhetsmål år 2009

- Oförändrat antal elever bereds plats inom musikskolan.

GYMNASIESKOLA – KOMVUX

Verksamhetsidé

Genom en flexibel organisation och samarbete med andra utbildningsanordnare och näringsliv nyttja befintliga resurser rationellt.

Mål

- Att erbjuda ungdomar och vuxna i Övertorneå bredast möjliga utbildningsutbud. Vuxna erbjuds gymnasiekurser endast integrerat med gymnasieskolan.
- Att så långt som möjligt tillgodose elevernas individuella önskemål och skapa en gymnasieskola för alla.
- Att alla elever ska få goda baskunskaper, se sina studier i ett helhetsperspektiv och få möjlighet att utveckla sin kreativitet, samarbetsförmåga och ansvarskänsla.

Verksamhetsmål år 2009

- Att i samarbete med NORD utveckla undervisningen på yrkesförberedande program.
- Att tillsammans med Haparanda, Kalix och Överkalix kommuner arbeta för ökat samarbete/samverkan mellan gymnasieskolor och vuxenutbildning i Östra Norrbotten.
- Företagsamhet i skolarbetet skall främjas i samverkan med näringslivet och elever skall uppmuntras till att pröva eget företagande i form av UF-företag.

HÖGSKOLEFÖRBUNDET ÖSTRA NORRBOTTEN

Verksamhetsidé

Genom att samordna den eftergymnasiala utbildningen med Haparanda, Kalix, Överkalix och Övertorneå kommuner, verka för att fristående kurser, hela program och forskning förläggs till östra Norrbotten.

Mål

- Öka antalet studiegrupper i Övertorneå som studerar enstaka kurser.
- Fortsatt utökning av kursutbud efter individens och näringslivets behov.
- Under planperioden tillsammans med övriga medlemskommuner utveckla arbetet i Högskoleförbundet Östra Norrbotten.

PERSONALPOLITIK

Barn- och utbildningsnämnden skall verka för att personalen har möjlighet till personlig utveckling och tillfredsställelse i arbetslivet och har en god arbetsmiljö.

Verksamhetsmål 2009

- Minska sjukfrånvaron hos de anställda genom systematiskt arbetsmiljö- och hälsofrämjande friskvårdsarbete.

UTVÄRDERING

Barn- och utbildningsnämnden utvärderar verksamheten årligen läsårsvis i september månad. Betygssammanställningar och skillnader i pojkars och flickors meritvärden i år 8 och 9 är exempel på uppföljning som redovisas terminsvis för nämnden. Uppföljning sker fortlöpande. Verksamheterna utvärderar lokala arbetsplaner och likabehandlingsplaner som revideras varje läsår. Barn- och utbildningsförvaltningen sammanställer kvalitetsredovisning på kommunal nivå.

KOMMENTARER TILL DRIFTRAMEN

Tidigare fattade beslut om förändrad skolstruktur i norra kommundelen och indragning av förskoleenheterna Pärlan i Svanstein och Lingonet i Övertorneå samt beslut om att endast erbjuda vuxna gymnasiekurser inom komvux integrerat med gymnasieskolan ger besparingseffekter fullt ut under 1:a halvåret 2009.

Reducerad elevpeng och behovsprövad resurs

Förutom tidigare beslutade besparingar föreslås reduktion av elevpeng i form av lärarresurs i grundskolan, huvudsakligen för år 7-9, och av elevpeng till skolor utanför centralorten sammanlagt motsvarande 0,8 lärartjänst (ca 360 kkr). Den behovsprövade resursen föreslås minska med 1,0 tjänst (ca 450 kkr) och vakanssättning av 0,2 specialpedagogtjänst genererar (ca 100 kkr).

Den behovsprövade resurs som återstår blir ytterst begränsad. Gruppen elever i behov av svenska som andra språk har ökat markant och är i stort behov av undervisning i svenska. I gruppen finns bl.a. några elever i 10-12 års åldern som nyligen påbörjat sin läsinläring. Under hösten (förmodligen september) kommer en ny grupp med fler nyanlända barn som inte talar någon svenska.

Eftersom resurserna är begränsade har elever med andra inlärningsvårigheter prioriterats lägre och de kommer således inte att få hjälp på samma sätt och i den omfattning som de tidigare fått. Detta kommer med all sannolikhet att på sikt leda till att fler elever riskerar att inte nå de mål som ställs i kurs- och läroplaner samt i den kommunala skolplanen.

För att kunna ge stöd till elever i behov av särskilt stöd kommer rektorerna tvingas till omprioriteringar inom givna och befintliga resursramar, vilket bl.a. kan leda till generellt större undervisningsgrupper med uppenbar risk att elever inte får hjälp i den omfattning de borde få.

Gymnasiala kurser

Reduktion av sammanlagt 1,20 tjänst (ca 550 kkr) vid gymnasieskolan medför färre valmöjligheter för elever gällande valbara kurser inom programmen och individuellt val. ”Valbar kurs är en kurs i ett karaktärsämne som inom programmålets ram kompletterar de gemensamma karaktärsämneskurserna och kurserna som ingår i en inriktning inom programmet.” Gy.förord 1 kap 2§

Risken är stor att endast kurser som andra elever har som obligatoriska kan erbjudas. Elever har rätt att söka program och inriktning i hemkommunen eller på annan ort om utbildningen inte finns i hemkommunen. Detta kan medföra att elever söker till annan ort. Ett antal kurser är dessutom ”garanterat valbara” för elever tex. MaC för SP, HiA för BF och MaB och EnB för alla yrkesförberedande program.

Förskoleverksamhet

Beredningsgruppen i barn- och utbildningsnämnden har gett barn- och utbildningskontoret i uppdrag att revidera tidigare riktlinjer och utreda konsekvenser av en utökning av antalet barn i barngrupperna från 16 till 17 barn per avdelning i genomsnitt. Barngruppernas storlek kan komma att variera från 14-20 barn/avdelning beroende på barnens ålder.

Skolledningsorganisation

Ny rektorsorganisation som föreslagits medför besparing på ca 360 kkr under 2009.

Verksamhetsökningar

I förslaget till nämndens preliminära budget för år 2009 har budgetmässigt inte medräknats utökade kostnader för undervisning i svenska som främmande språk (sfi) för nyanlända vuxna kommunmedborgare. För denna grupp förväntas intäkter och kostnadstäckning fullt ut från flyktingmottagningen eller utökning av preliminärt tilldelad budgetram för 2009.

Ytterligare verksamhetsökningar i form av fler nyanlända barn till kommunen med behov av undervisning i svenska som andra språk i för-/grund- och/eller gymnasieskola, modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmålet finns inte heller medtagna i preliminär budget för 2009 samt åren 2010-2011. Under hösten 2008 förväntas drygt 10 barn/ungdomar anlända. Ytterligare barn/ungdomar kommer att tas emot i kommunen under 2009 och även här äskas om utökning av budgetram.

Ifall utökad budgetram inte erhålles till ovannämnda verksamhetsökningar måste ytterligare indragningar och omprioriteringar göras.

DRIFTRAM Belopp i tusental kronor (Tkr)	Budget 2008 Fastställd	Budget 2009 Förslag	Plan 2010 Förslag	Plan 2011 Förslag
Nettokostnader exklusive kapital- kostnader *prel. tilldelad ram av kommunstyrelsen	10 400	10 500	10 500	10 800
Nettokostnader exklusive kapital- kostnader *enligt förslag av nämnden/ styrelsen	10 400	10 500	10 500	10 800
Kapitalkostnader	<u>2 803</u>	<u>2 662</u>	2 662	2 662
Summa	13 203	13 762	13 732	13 462
Nettokostnader exklusive kapital- kostnader *enligt förslag från budget- beredningen/kommunstyrelsen	10 400	10 300	10 300	10 300
Kapitalkostnader	<u>2 803</u>	2 662	2 662	2 662
Summa ram	13 203	12 962	12 962	12 962

Kommunfullmäktige tillstyrker en driftram exklusive kapitalkostnader på 10 300 tkr för år 2009.

KOMMENTARER TILL DRIFTRAMEN

För att klara den preliminära ramen föreslår nämnden följande besparingar fr o m 2009-01-01:

- Uppsägningen av hyresavtalet gällande simhallen i Hedenäset kvarstår.
- Uppsägning av hyresavtal gällande gymnastiksal i Hedenäset.
- Uppsägning av hyresavtal gällande Röda Kvarn.
- Neddragning av bidrag till studieförbunden med 72 tkr.

Med ovan uppräknade åtgärder och med en beräknad nettokostnad för sim- och sporthallen i Svanstein på 200 tkr/år kommer kultur- och fritidsnämnden att hålla sig inom den föreslagna preliminära ramen. Kostnaderna för sim- och sporthallen i Svanstein förutsätter försäljning och hyresavtal med den nye ägaren. Kultur- och fritidsnämnden poängterar att inom den tilldelade ramen finns ej utrymme till dragning och underhåll av skidspår och skoterleder för turister.

Nämnden vill framhålla att kostnaderna för isladan kommer att öka mer än under tidigare år p g a att högbelastningsavgift har tillkommit och elpriserna förväntas stiga kraftigt under 2009.

För att kunna bibehålla den verksamhet nämnden har idag, krävs en utökning av ramen med ca 600 tkr.

ÖVERGRIPANDE MÅL FÖR KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

VERKSAMHETSIDÉ

- Att erbjuda kommuninnevanorna ett rikligt och varierat utbud av kultur- och fritidsaktiviteter.
- Att prioritera barns och ungdomars rätt till kultur och fritid genom att skapa möjligheter för dem att uppleva, delta och påverka.

Uppmuntra och initiera organisationer och enskilda:

- a) till samverkan och utveckling av idéer och aktiviteter som tillvaratar det unika och rika i vår flerkulturella miljö
- b) till aktiviteter som förstärker individens identitet, vilket i sin tur bidrar till ökad självkänsla och förmåga att skapa en positiv framtidstro
- c) till samarbete/samverkan över generations-, nations- och kommungränser

Verksamheten uppdelas i följande programområden

- Kultur/fritidskontor
- Kulturverksamhet
- Hembygds museet Aunesgården
- Biblioteksverksamhet med bokbuss
- Nordkalottens kultur- och forskningscentrum
- Idrotts- och fritidsanläggningar
- Stöd till fritidsverksamhet
- Stöd till kulturverksamhet
- Övertorneå Fritidsgård

Administration kultur- och fritid

En politiskt vald nämnd om 7 ledamöter samt deras ersättare

Ett sakområde som är styrelsens centrala förvaltningsorgan, enligt följande:

- 1,0 sakområdeschef (barn- och utbildningschef)
- 0,5 assistent
- 0,5 fritidsansvarig
- 0,5 kulturansvarig

DRIFTRAM Belopp i tusental kronor (Tkr)	Budget 2008 Fastställd	Budget 2009 Förslag	Plan 2010 Förslag	Plan 2011 Förslag
Nettokostnader exklusive kapital- kostnader * prel. tilldelad ram av kommun- styrelsen	93 500	98 850	98 850	99 350
Nettokostnader exklusive kapital- kostnader * enligt förslag av nämnden/ styrelsen	93 500	98 850	98 850	99 350
Kapitalkostnader	4 260,1	7 357	7 357	7 357
Summa	97 760,1	106 207	106 207	106 207
Nettokostnader exklusive kapital- kostnader * enligt förslag från budget- beredningen/kommunstyrelsen	93 500	96 850	96 850	96 850
Kapitalkostnader	<u>4 260,1</u>	7 357	7 357	7 357
Summa ram	97 760,1	104 207	104 207	104 207

Kommunfullmäktige tillstyrker en driftram på 96 850 tkr för år 2009 exklusive kapitalkostnader.

Kommentarer:

Det ekonomiska läget för socialnämnden är kärvt, antalet äldre bedöms öka enligt befolkningsprognos vilket vid bibehållen servicenivå ger volymökning och ökade kostnader inom äldreomsorgen. Sex barn är familjehemsplacerade genom Individ och familjeomsorgen och nya ärenden bedöms tillkomma de närmaste åren. Inom handikappomsorg och psykiatri tillkommer nya ärenden kontinuerligt. Lönekostnader har ökat kraftigt samtidigt som övriga kostnader också ökar. Inga större förändringar i verksamhet och struktur är planerade inför 2009, förutom förslag till inrättande av en renodlad korttidsenhet. För att klara den föreslagna ramen måste förvaltningen effektivisera inom alla områden. Planerade förändringar är neddragning av personalstat inom Särkivaaragårdens och Blåmesens äldreboenden, övriga boenden får en viss personalförstärkning. Samordning och översyn av personalbehov inom hemtjänsten kommer att ske. Administrativa stöd avvecklas inom äldreomsorgen. Fortsatt översyn av handikappomsorg och HSL (sjuksköterskor och rehab) planeras ske under 2009.

Omvärldsanalys, Socialnämndens verksamhetsområde 2009-2011

Äldreomsorgen

Befolkningsstatistiken enligt SCB (mar-07) visar att antalet äldre över 80 år kulminerar i Övertorneå runt år 2011 med 404 personer. En prognos jämfört med 2008 visar en ökning med 20 personer som sedan minskar åter till dagens nivå om 384 kommuninnevånare över 80 år. Åldersgruppen 75-79 år minskar från dagens 296 till 254 år 2012. De kommande fem åren ökar antalet igen med ca 40 personer till år 2016.

Inga större förändringar i lagstiftningen kring omsorgen om äldre förväntas ske, förutom att rätten till korttidsplats och avlastning tydliggörs i Socialtjänstlagen. Våra äldre i samhället bor kvar längre tid i de egna hemmen med hjälp av hemtjänstinsatser, trygghetslarm och mat-distribution. Detta innebär att vårdtyngden i särskilda boende för äldre har ökat i Övertorneå kommun då de äldre vid inflyttning har omfattande omsorgsbehov. Tillsynsmyndigheterna har skärpt redovisningskraven gällande insatser samt uppföljningar på brukarnivå som kommunerna är skyldiga att kontinuerligt redovisa.

Omsorgen om personer med funktionsnedsättning

Inom verksamheten personlig assistans pågår en statlig översyn gällande lagstiftningen LSS/LASS där ett statligt huvudmannaskap diskuteras. Skärpta villkor på insatser och nivåer samt en del andra förslag är under bearbetning. Vid ett eventuellt genomförande av förslagen kommer den kommunala verksamheten att påverkas och så även budgetförutsättningarna. Utifrån nuvarande lagstiftning och praxis bedöms verksamheten i Övertorneå kommun att öka något de kommande åren då det finns nya ärenden samt utökningar av befintliga ärenden.

Ett gruppboende för ungdom bör utredas då det finns intresse och behov av denna insats.

För personer med psykiska funktionsnedsättningar finns ny lagstiftning som skärper kommunens skyldighet att erbjuda sysselsättning samt att kommun och landsting skall utforma gemensamma vårdplaner för personer med beslutad tvångsvård. I Övertorneå kommun berörs 5-6 personärenden av denna lagstiftning.

Individ och familjeomsorgen

Kommunen har tecknat avtal med Migrationsverket om mottagande av 30 flyktingar per år fram till 2009. Avtal är också taget om mottagande av ensamkommande asylsökande barn och ett boende för ensamkommande barn med uppehållstillstånd.

Familjehemsplaceringar av barn har ökat under 2007 och 2008 och bedöms ligga kvar på samma nivå närmaste året. Utredningar rörande barn och ungdomar som far illa och behöver skydd har ökat de senaste åren och även dessa bedöms ligga kvar på intakt nivå.

Behov av ekonomiskt bistånd ligger på oförändrad nivå som uppskattas hålla framöver.

Socialnämndens övergripande mål 2008-2010, med delmål för 2009

Medborgare/brukare – Det goda livet			
Mål 2008-2010	Delmål 2009	Ansvarig	Uppföljning
Brukarna är nöjda eller mycket nöjda med verksamheten	Minst 2 av 3 nöjda eller mycket nöjda Enkät 2 ggr mandatperiod		
Brukarna är nöjda eller mycket nöjda med personalens bemötande	Minst 2 av 3 nöjda eller mycket nöjda Enkät 2 ggr mandatperiod		
Socialnämnden skall utforma servicegarantier för de olika verksamheterna i dialog med medborgare och medarbetare	Påbörjas under 2008 Årlig redovisning		
Barnperspektivet skall beaktas i alla beslut.	Dokumenteras i utredningar där barn blir berörda.		
Jämställdhetsfrågor skall beaktas i samtliga verksamheter	Statistik och nyckeltal tas fram under 2008.		

Medarbetare – Den goda arbetsplatsen			
Mål	Delmål 2009	Ansvarig	Uppföljning
Socialförvaltningen skall vara en attraktiv arbetsgivare med utrymme för delaktighet och inflytande.	Medarbetarundersökning, 2 av 3 anställda upplever socialförvaltningen som en bra arbetsgivare Årlig enkät		
Socialförvaltningen skall vara en attraktiv arbetsgivare med en god arbetsmiljö	Minskad sjukfrånvaro Låg personalomsättning Andel deltagande i friskvård		
Hög medvetenhet om miljöåtgärder i verksamheten	Minst en ny miljöåtgärd per år och enhet. Årlig redovisning och miljöpris utdelas som uppmuntran.		

Ekonomi - God ekonomisk hushållning			
Mål	Delmål 2009	Ansvarig	Uppföljning
Ekonomi i balans såväl på förvaltningsnivå som på enhetsnivå.	Budgetuppföljning sker månadsvis. Krav på avvikelserapportering och åtgärdsförslag vid avvikelse.		
Verksamheterna skall bedrivas kostnadseffektivt.	Nyckeltal för verksamhetens effektivitet tas fram under 2008. Årlig redovisning		
God ekonomisk medvetenhet hos all personal	Stående punkt vid arbetsplatsträffar		

Förslag till Socialnämndens verksamhetsmål 2009

Socialnämndens verksamheter ska erbjuda stöd till alla kommunmedborgare så att dessa kan leva och bo i hemmiljö så länge detta är möjligt och få ett individuellt bemötande utifrån sin livssituation. Personalen inom verksamheterna ska ha erforderlig utbildning och kompetens för att garantera en bra kvalitet.

Hemtjänst

Socialnämndens mål för verksamheten är att alla ska ha möjlighet att med rätt hjälp- och stödsatser i det egna hemmet få bo kvar så länge detta är möjligt.

Omsorgsinsatser beslutas och utformas i samråd med den enskilde.

Icke obligatoriska serviceinsatser, såsom trygghetslarm, inköp, städ och klädvård erbjuds den enskilde genom individuell prövning för att möjliggöra ett kvarboende.

Särskilda äldreboenden

Socialnämnden ska bedriva äldreboenden på fyra platser i kommunen, Pello, Juoksengi, Övertorneå centralort samt Hedenäset.

Kvarboendepincipen gäller vid alla särskilda boenden. Verksamheten utformar utrustning och bemanning för att möjliggöra detta.

Verksamheten ska arbeta förebyggande mot att minimera fallolyckor.

Hälso- och sjukvård inom särskilda boenden

Medicinhandlingen inom särskilda boende ska handhas på säkert sätt. Inga fel får förekomma vid överlämnande av läkemedel.

Arbetet ska präglas av ett rehabiliterande synsätt.

Omsorg om människor med psykiska och fysiska funktionsnedsättningar

Personer med psykiska funktionsnedsättningar ska tillgodoses anpassat boende, daglig sysselsättning samt individbaserade stöd- och hjälpinsatser både i och utanför det egna hemmet.

Verksamheten ska genom uppsökande och förebyggande arbete ha god kännedom om vilket behov av stöd- och hjälpinsatser som föreligger i kommunen.

LSS/Omsorgen

Verksamheten ska arbeta för att kunna erbjuda dem med beslut, anpassad sysselsättning utifrån den enskildes förutsättningar.

Personer med funktionsnedsättningar ska efter individuella behov få stöd och hjälp i det dagliga livet som utvecklar och bibehåller deras förmågor och bidrar så långt det är möjligt till ett självständigt liv.

Individ- och familjeomsorg

Barnkonventionen ska beaktas i alla beslut som rör barn.

Missbruksvården ska arbeta enligt individuellt behovsprövade och kostnadseffektiva lösningar.

Uppsökande och förebyggande insatser ska minska biståndsberoende.

INVESTERINGSBUDGET/PLAN 2009-2011

Belopp i tusental kronor och i 2009 års priser

Projekt nummer	Verksamhetskod	Projektbeskrivning Projektamn	Beräknade överförda belopp 2008-2009	Budgeterade medel 2008	Budget 2009	Plan	
						2010	2011
001	299	Inventarier till kommunal verksamhet			600	550	0
016	299	Byggnader och inventarier till VA-verk (Styrsystem Soukolojärvi, Kuivakangas, Juoksengi och byte av renspress i Svanstein)			300	300	350
101	299	Markförvärv och exploateringsåtgärder			200	200	0
106	299	Nyanläggning Luppioberget	+ 2 654		0	0	7 500
107	299	Parkprojekt 1 Parkprojekt 2			100 100	100 100	100 100
110	299	Väginvesteringar, Krookskavägen (Färdig 2008, överskridet 400 tkr)			400	0	0
110	299	Väginvesteringar, GC-vägar			500	500	0
111	299	Väginvesteringar i samband med Matarengiprojektet	+ 500		1 000	5 000	0
112	299	Kommunala infarter, väg 99			100	100	0
142	299	Reinvesteringar VA-ledningar Krookskav. Hedenäset, Luppio och Armasjärvi			500	500	600
146	299	Relationsritningar för va.			50	50	0

INVESTERINGSBUDGET/PLAN 2009-2011

Belopp i tusental kronor och i 2009 års priser

Projekt nummer	Verksamhetskod	Projektbeskrivning Projektamn	Beräknade överförda belopp 2008-2009	Budgeterade medel 2008	Budget 2009	Plan	
						2010	2011
155	299	Om- och tillbyggnad äldreomsorgen, Särkivaarag. Ombyggnad korttidsenhet, Särkivaarag.	-5 000		6 500	0 1 200	0
156	299	Driftövervakning fastigheter			150	150	200
157	299	Om- och tillbyggnad, Polgården (Kök o pers. rum)			400	0	0
160	299	Om- och tillbyggnad skola/förskola - Tillgänglighetsanpassning			500	1 500	0
164	299	Byte ventilationsaggregat Dagcenter och kommunförrådet			0	350	0
165	299	Nytt tak NORD-Hedenäset			600	0	0
166	299	Modulboende socialenheten (två nya enheter)			250	250	0
170	299	Ventilation och takrep, vårdcentralen hus 103			0	2 000	0
171	299	Ventilation och takrep, Administrationsbyggnad Hedenäset			0	700	0

INVESTERINGSBUDGET/PLAN 2009-2011

Belopp i tusental kronor och i 2009 års priser

Projekt nummer	Verksamhetskod	Projektbeskrivning Projektnamn	Beräknade överförda belopp 2008-2009	Budgeterade medel 2008	Budget 2009	Plan	
						2010	2011
175	299	Kabel-TV i bredbandsnät			50	50	0
176	299	Utbyggnad bredband	+ 500		750	1 000	0
180	299	Reparation av sim- och sporthall Övertorneå	+ 500		2 500	2 000	1 500
xxx	299	Konvertering fjärrvärme f d Jägmästarbostaden och Jordgubben			400	200	0
xxx	299	Komvux, vent. och fönsterbyte			0	600	0
xxx	299	Centralskolan Övertorneå, vent. byte			0	0	3 500
xxx	299	Centralskolan Övertorneå, fasad och tak målning			0	0	600
xxx	299	Centralskolan Hedenäset, tillg. anpassn, hiss			0	900	0
xxx	299	Centralskolan Hedenäset, asfaltering			0	250	0
xxx	299	Centralskolan Hedenäset, dagvatten			0	500	0
xxx	299	Hedenäset, Sim- och motionshall, omklädningsrum			0	0	500
		” ” , tillg. anpassn.			0	0	700
		” ” , filteranläggning.			0	0	350
		” ” , vent. byte			0	0	1 300

INVESTERINGSBUDGET/PLAN 2009-2011

Belopp i tusental kronor och i 2009 års priser

Projekt nummer	Verksamhetskod	Projektbeskrivning Projektnamn	Beräknade överförda belopp 2008-2009	Budgeterade medel 2008	Budget 2009	Plan	
						2010	2011
xxx	299	Kattilakoski, värmeanläggning			0	900	0
xxx	299	Centralt larmsystem, fastigheter			250	150	150
xxx	299	Motorvärmarsstolpar			150	450	300
xxx	299	Digitalisering av ritningar			150	150	0
xxx	299	Utbildning NORD Granen, byte vent			0	0	1 000
xxx	299	Svanstein Va-verk, rens-galler			250	0	0
xxx	299	Orjasjärvi Återvinningsstn, lastkaj deponi			0	750	0
xxx	299	Orjasjärvi Återvinningsstn, kompost			500	0	0
xxx	299	Va-verk, dataövervakning			150	150	0
xxx	299	Hedenäset Va-verk, råvatten			200	0	0
xxx	299	Övertorneå Va-verk, renstvätt			0	150	0
xxx	299	Va-verk, HACCP			400	400	400

INVESTERINGSBUDGET/PLAN 2009-2011

Belopp i tusental kronor och i 2009 års priser

Projekt nummer	Verksamhetskod	Projektbeskrivning Projektnamn	Beräknade överförda belopp 2008-2009	Budgeterade medel 2008	Budget 2009	Plan	
						2010	2011
xxx	299	Upprustning av gator, Sockenvägen			0	0	6 000
		” ” , Dalgatan			0	700	0
		” ” , Gamla vägen			0	1 400	0
xxx	299	Kommunförrådet, byte värmeväxlare			0	0	600
xxx	299	Kommunförrådet, ombyggnad personal			350	0	0
SUMMA KOMMUNSTYRELSENS ANSVARS-OMRÅDE			- 846		18 350	24 250	25 750

INVESTERINGSBUDGET/PLAN 2009-2011

Belopp i tusental kronor och i 2009 års priser

Projekt nummer	Verksamhetskod	Projektbeskrivning Projektnamn	Beräknade överförda belopp 2008-2009	Budgeterade medel 2008	Budget 2009	Plan	
						2010	2011
		KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDENS ANSVARSOMRÅDE					
631	299	Ny bokbuss			0	1 200	0
650	299	Konstgräsplan			0	0	3 000
xxx	299	Isladan, konvertering till fjärrvärme avs. uppvärmda ytor			700	0	0
xxx	299	Stiftelsen Ruskolabacken, serveringsbyggnad			0	0	1 000
		SUMMA KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDENS ANSVARSOMRÅDE			700	1 200	4 000
		TOTALT INVESTERINGSBUDGET, SUMMA	- 846		19 050	25 450	29 750